EEN SAMENWERKING VAN DE VRIJE BOND EN KLASSE!
CRISISEDITIE | 2011

DE CRISIS VOORBIJ

EEN REALITEIT WAAR JE WEL IETS MEE KUNT - ZELF EN SAMEN!

2 "WHAT THE F*CK DOEN DIE POLEN HIER?!"
4 ECONOMIE, KUN JE DAT ETEN?!
5 BANKRUN!
6 CRISIS IN DE THUISZORG
7 EEN ECOLOGISCHE ECONOMIE
8 GEMEENSCHAPPELIJKE STRIJD
9 FLEXIBILISERING: WIE PROFITEERT?
11 LITERATUURPAGINA

WAT ALS....

Hoe anders zou de wereld er uit zien als iedereen, of in ieder geval een grote meerderheid, zou inzien dat de onrechtvaardigheid die onze samenlevingen nu kenmerkt, onhoudbaar is? Dat er middelen genoeg zijn op de wereld, maar dat dat alleen een stuk eerlijker verdeeld zou moeten worden. Dat het nu wel genoeg is. Dat het erom gaat dat de belangrijke zaken voor ieders leven goed geregeld zijn. Niet meer stroken asfalt voor een paar glimmende brullende auto's voor de bovenlaag, maar goed openbaar vervoer voor iedereen. En dat we daarmee meteen van het milieuprobleem en de klimaatverandering verlost zouden zijn.

★ DE REDACTIE

FOTO: ONBEKEND

Mensen samen in de straten

Als die anderhalf miljoen mensen die nu op Wilders stemmen, ineens in zouden zien dat ze door die megalomane xenofobe brulboei net zo hard genaaid zullen gaan worden als ze nu worden door de neoliberalen. Dat niet 'buitenlanders' het probleem zijn, maar de genadeloze kapitalisten die hun privé vliegtuigen financieren over de rug van arbeiders en consumenten. Dat schoonmakers voor de maatschappij veel belangrijker zijn dan bankiers en daarom minstens zoveel zouden moeten verdienen. Dat het erom gaat of de kinderen nog een plek hebben om tegen een bal te trappen en niet of een paar miljonairs in de profcompetitie goals scoren of niet. En dat dat allemaal eigenlijk net zo goed geldt voor de PvdA-stemmers wiens partij vrolijk het vuile werk voor de neoliberale slopers heeft lopen uitvoeren.

Dat je geld niet kan eten, en ook niet aan de muur kunt hangen om van te genieten, maar dat het nu van levensbelang is of er nog een boer in de buurt overleeft die voor brood en aardbeien kan zorgen. Dat de tijd dat we voor een habbekrats grondstoffen konden roven uit een dictatuur, voorbij zou moeten zijn. En dat arbeiders in China die het speelgoed voor de Blokker fabriceren, evenveel recht op een goed leven hebben als wij. Dat het veel belangrijker is om te leren delen dan om te leren uitbuiten en om samen te werken in plaats van de beste te zijn. Dat de oude vrouw in het bejaardentehuis en haar verhalen veel meer waarde hebben dan de investeringsportfolio's van de hedgefunders en dat zij de ware held van de wereld is.

Zo simpel is het. Wie doet er mee?

Die wereld willen wij, en daar zullen we ook voor knokken. Waar het om gaat, is om genoeg mensen aan onze kant van de barrikade te krijgen op het moment dat die strijd ontvlamt. Of zoals Remco Campert het ooit schreef in een even bescheiden als ontroerend gedicht hiernaast.

Hoe zou het zijn, als een aanzienlijke meerderheid er genoeg van heeft en besluit de ketenen van zijn of haar bestaan af te werpen? Dat leerlingen niet meer dom gehouden willen worden, maar zelf bepalen waar ze over leren. Dat de werkende mensen zich niet meer gek laten maken door de baas en de drang naar consumeren, maar zelf bepalen wat er geproduceerd wordt en hoeveel dat dat kost. Dat de Nederlanders beseffen dat ze genaaid worden door de politiek en de economie en dat ze hun wijken weer in eigen hand nemen. De scholen, de fabrieken, de huizen, de winkels en hun waren zijn zogezegd niet van ons. Ze zijn van de staat, de directeurs, de woningbouwcorporatie of van grote winkelketens. Wij moeten er wel voor zorgen dat ze functioneren en winsten maken, zonder ons zijn het lege hulzen. De hoogste tijd om terug te nemen wat ons toe komt! Want hoe mooi zal dan de wereld niet zijn?

Verzet begint niet met grote woorden

Verzet begint niet met
grote woorden
maar met kleine daden

zoals storm met zacht
geritsel in de tuin
of de kat die de kolder
in zijn kop krijgt

zoals brede rivieren
met een kleine bron
verscholen in het woud

zoals een vuurzee
met dezelfde lucifer
die een sigaret aansteekt

zoals liefde met een blik
een aanraking iets dat je
opvalt in een stem

jezelf een vraag stellen
daarmee begint verzet

en dan die vraag aan een
ander stellen

GEDICHT: REMCO CAMPERT

DE CRISIS VOORBIJ

'De Crisis Voorbij' is een gratis éénmalige uitgave en een samenwerking van de Vrije Bond en Klasse! Wil je ook een stapeltje kranten of heb je zin om in de toekomst mee te helpen met vergelijkbare projecten? Neem dan contact op met de Vrije Bond (**vrijebond@buitendeorde.nl**) of Klasse! (**klasse@globalinfo.nl**) .

Geld doneren voor komende nummers van Klasse! (**giro 9554857 t.a.v. Het Lab Amsterdam**) of bijdragen aan andere projecten van de Vrije Bond (**giro 5495473 t.a.v. Vrije Bond te Amsterdam**) kan ook.

Oorlog tegen de verzorgingsstaat

★ PETER STORM

Bezuinigingsbeleid heeft redenen. Die redenen gaan verder dan de hebzucht van ondernemers en de krenterige obsessies van rechtse politici, al spelen die een rol. Het bezuinigingsbeleid is deel van een politiek-economisch project waarmee ondernemersklassen en ermee verbonden politieke krachten een maatschappelijk model doordrukken vanuit hun kijk op hun belangen. Die belangen staan tegenover de onze, die van de werkende mensen (maar ook werklozen, ongedocumenteerden, studenten, migranten, ...). Tegenover hun project dienen we om te beginnen onszelf met de grootst mogelijke hardnekkigheid te verweren, om van daaruit in de tegenaanval te gaan. Om dat te kunnen doen, dienen we het project van rechts en ondernemers te snappen. Dat begrip begint met het afwijzen van argumenten rond de beweerde bezuinigingsnoodzaak.

Bezuinigingen zijn géén antwoord op een reëel bestaand geldtekort. Dezelfde regeringen die korten op gezondheidszorg, hogere eigen bijdragen eisen, bibliotheken en buslijnen schrappen, vinden wel geld voor JSF-straaljagers, bespottelijke militaire operaties in Kunduz en Libië, prestigieuze sportevenementen en belastingvoordelen voor welgestelden en bedrijven en ga zo maar door. Het geld ís er, iedereen kan zien waar het zit.

LEES VERDER OP PAGINA 3

DE OMSINGELING (L'ENCERCLEMENT)

Plotseling was het overal. Neoliberalisme werd ons niet alleen voorgeschoteld voor we er erg in hadden, maar er werd ook bij verteld dat er niets anders meer op het menu meer stond. Het was 'het einde van de geschiedenis' en het tijdperk van Thatcher's TINA ('There is no alternative'). Inmiddels weet de halve wereld dat het allemaal gebaseerd was op gebakken lucht en levensgevaarlijke financiële bouwwerken, die de volgende dag weer konden instorten. Desondanks strompelt de neoliberale zombie voort.

Maar waar is dit monster eigenlijk vandaan gekomen? Daar bestaat verbazend weinig informatiemateriaal over en zeker op de economiefaculteiten wordt er nauwelijks onderzoek naar gedaan. Een van de meest diepgravende documentaires over ontstaan en ontwikkeling van het neoliberalisme is L'Encerclement (Die Einkesselung). De documentaire werd in 2008 in Quebec uitgebracht, duurt bijna drie uur en bestaat voornamelijk uit interviews met economen, historici, actievoerders en andere deskundigen. Interessant aan de benadering van de makers, is dat ook fervente voorstanders/uitvoerders van het neoliberale beleid aan het woord komen, waardoor het beeld van de schade die ze aanrichten alleen maar overtuigender wordt. website: http://encerclement.info/

In het najaar begint in Amsterdam een zelfstudiegroep over anarchistische en alternatieve economie. Daar zal de film ook gepresenteerd worden (meer informatie: info@globalinfo.nl)

L'Encerclement: La démocratie dans les rets du néolibéralisme

Richard Brouillette

Les films du paseur 2008

"WHAT THE F*CK DOEN DIE POLEN HIER?!"

Een zin die op menig bouwplaats en magazijn in Nederland te horen is. Ja, wat doen die Polen hier eigenlijk? Ze zijn hier om te werken, om geld te verdienen, om een treetje hoger te komen op de maatschappelijke ladder. Polen wordt al vele jaren geteisterd door zeer hoge werkeloosheid en bizar lage lonen. De directeuren van Nederlandse bedrijven vonden het daarom wel een goed idee om duizenden Polen naar Nederland te halen. Die kan je immers lager uitbetalen en na een half jaar kunnen ze weer gedumpt worden, omdat ze bijna altijd via een uitzendbureau werken. Ook komt het de directeuren mooi uit dat ze de Nederlands taal niet kennen en dus slecht geïnformeerd zijn over hun rechten. Ze wonen vaak bij elkaar en vormen min of meer een gesloten gemeenschap.

★ Michel, *ex slachter, orderpikker, bijrijder, drukker, glaszetter, postbode, Thans ZZP er.*

De Vrije Bond voerde in 2010 meerdere acties samen met Poolse Arbeiders tegen misstanden

Arbeidsmigratie

Wat klinkt dit verhaal toch bekend in de oren. Oh ja, dertig jaar geleden hadden de directeuren van BV Nederland ook al iets dergelijks bedacht. Toen kwamen er namelijk duizenden Turkse en Marokkaanse arbeiders naar Nederland, ook al om te werken voor een veel te laag loon, zonder rechten of sociale bescherming. Deze mensen werden toen ook bewust buiten de "Nederlandse" maatschappij gehouden.

> **"Wie verdient er goud geld aan arbeidsmigratie? Juist, de baas!"**

De enige reden dat er arbeidsmigratie bestaat, is omdat het op de ene plek minder erg is dan op de andere plek. Die arbeidsmigratie verloopt niet spontaan, maar wordt met alle middelen gestuurd, gepland, gemanipuleerd en bedacht. Ook de mening van de gemiddelde inwoner van een land waar arbeidsmigratie plaatsvindt, of het nu een land is waar de "gast" arbeiders aan het werk zijn of het land waar ze vandaan komen, is gemanipuleerd. De Nederlandse bouwvakker ziet steeds meer Poolse collega's die voor de helft van zijn loon aan het werk zijn, de Poolse bouwvakker ziet steeds meer Chinese bouwvakkers in Polen op de steigers staan, voor wederom de helft van het loon in Polen. En jij en ik maar kankeren op die k#t Polen. Net zoals mijn vader en moeder dat 30 jaar geleden op de k#t Turken deden. En in Polen, word er ook flink gekankerd op verjaardagsfeestjes op die K#t Chinezen. Maar wie verdient hier nou bakken met geld mee? Juist, de baas!

En jij maar harder werken. Iedereen is elkaars concurrent, of dat nu in de bouw, zorg, post of welk bedrijf of sector dan ook is. Een keer in de vier jaar mag je naar de stembus, met al je frustraties op zak. Haha, nu zal je je gram halen! Je zal al die vuile hoge heren en dames daar in Den Haag laten weten dat je het spuug zat bent en je stemt PVV of VVD want die vinden Nederland ook te vol met illegalen, moslims, dronken Polen en buitenlandse criminelen. En die luisteren wel naar mij, ik, jan met de pet.

Goud Geld

Maar wie verdiende er nou precies goud geld met arbeidsmigratie? Precies dezelfde "rechtse" lui waar jij nu al 10 jaar op stemt. Het zijn de Bolkensteins, de Blokkers en de Breninkmeijers die eerst miljoenen winst hebben gemaakt aan arbeidsmigratie, en nu hebben ze ook nog uit de frustraties over Poolse werkers politieke winst geoogst. Zij hebben die winst geoogst over de rug van de arbeidsmigrant en de kiezers. Het is de politiek en financiële elite in Nederland die lacht in haar vuistje, die domme jan met de pet. Die wordt inderdaad van alle kanten genaaid. Hij weet het ook, maar is machteloos in deze ingewikkelde, steeds sneller draaiende wereld.

Dus, is dit een oproep om "links" te stemmen? Nee, door de sociaal democraten word je net zo goed genaaid. Kijk maar naar voormalig "vakbondsman" Wim Kok die flink geld verdient door zijn functies bij ING, Shell, KLM en TPG post, o nee, TNT o, weer veranderd Post.nl bedoel ik. Of neem Paul Rosemuller, van Groen Links. Hij is commissaris bij SCU. Dat is een van de grootste schoonmaakbedrijven dat hun personeel totaal uitknijpt, en waarvan een groot deel van het personeel maanden heeft gestaakt in 2010.

En wat nu?

Begin eens met een gesprek met je Poolse, Turkse of Marokkaanse collega. Vraag hem of haar eens hoe het is in het land waar zij of hij vandaan komt. Vraag eens wat het gemiddelde uurloon is in Polen en de huur en wat een brood kost, en waarom men huis en haard heeft verlaten om in een ander land te gaan werken? En vraag waarom hij of zij voor minder loon hetzelfde werk doet als jij. En of hij of zij dat wel weet. En misschien vind je Poolse collega dat hij ook genaaid wordt, nu hij hier in Nederland werkt en dat het gras hier niet groener blijkt te zijn dan in Polen.

Misschien kunnen jij en je collega, van wat voor afkomst dan ook, eens een keer om de tafel gaan zitten en bespreken wat er allemaal wel niet klote is op het werk, en hoe jullie dat nu eens eindelijk in jullie voordeel kunnen laten keren. Want alleen sta je nergens. Het enige dat je als individu hebt, is dat je een keer in de vier jaar mag stemmen. En je weet altijd al dat je toch genaaid zal worden, het maakt niet uit, het zal nooit in jouw voordeel vallen. Alleen voor de mensen die geld zat hebben, jou baas, de aandeelhouders, de banken, bij hun blijft het geld binnenrollen. Jij moet de broekriem maar aanhalen. Wil je dat? Ik neem aan van niet, dus kop op, vooruit met die geit. Door de zogenaamde crisis die de rijken hebben veroorzaakt, gaan ze nu jouw laatste stukje zekerheid de grond in boren en niet alleen van jou, maar ook van Ilse, Memet, Paul, Magda en Thomek.

Ga niet zeiken, maar organiseer je!

VERVOLG PAGINA 1

Bezuinigen en crisis

Bezuinigingen zijn geen crisisbestrijding. Het is niet zo dat als er nu bezuinigd wordt, recessies dan daardoor genezen. Integendeel: doordat mensen minder geld overhouden, kunnen ze minder uitgeven, waardoor bedrijfsorders afnemen en de economische groei eerder stagneert dan toeneemt. Een VN-rapport waarschuwde in december 2010 dat grote bezuinigingen in belangrijke industrielanden het herstel van de wereldeconomie juist bedreigden (*'Bezuinigingen beschadigen wereldeconomie', nu.nl, 1 december 2010, http://www.nu.nl/economie/2392274/bezuinigingen-beschadigen-wereldeconomie.html*). Dit wil niet zeggen dat het verhogen van overheidsuitgaven de recessie wél de baas kan worden: zoiets brengt inflatie mee, met andere bijeffecten in de economie. Bezuinigings- of stimuleringsbeleid zijn sowieso geen middelen om recessies te lijf te gaan.

De schulden en tekorten zijn veroorzaakt door de economische crisis. Toen banken en verzekeringen instortten - de kredietcrisis van 2008 - pompten regeringen er ladingen geld in. Toen de kredietcrisis overging in een diepe recessie, namen belastinginkomsten af terwijl uitgaven voor staatssteun aan bedrijven en voor werklozenuitkeringen groeiden. Zo krijg je tekorten: niet door overdadige overheidsuitgaven door sociaaldemocratische regeringen, maar door acute crisisuitgaven van regeringen - welke dan ook - tijdens crisis. De grap is dat recessies vroeg of laat weer voorbijgaan, belastinginkomens weer groeien, banken weer gaan floreren, werklozen weer aan het werk gaan. Op termijn dalen die tekorten en schulden dan wel weer. In die termen is er helemaal niet zoveel aan de hand.

> **"Werkers voegen waarde aan producten toe waarop de baas winst maakt"**

Precies die termen - bezuinigingen als crisisbeleid en als antwoord op tekort en staatsschuld - zijn niet de werkelijke drijfveren van het bezuinigingsbeleid. Veel van de maatregelen die nu als crisisbeleid en schuldsanering verkondigd worden, werden immers al gepropageerd toen er nog geen recessie was. Toen moest de pensioenleeftijd al omhoog, vanwege de 'kosten van de vergrijzing'. Toen moesten eigen bijdragen al omhoog 'om de verantwoordelijkheid van burgers te stimuleren'. Smoezen veranderen, de richting van het beleid blijft hetzelfde. Die richting wordt ingegeven door chronische crisisverschijnselen in de kapitalistische economie. Ondernemers hebben daarin problemen om de winstgevendheid en de onderlinge concurrentiepositie overeind te houden.

Duurder wordende winst

Wat is het probleem? Kort gezegd: winst maken wordt steeds duurder. Jazeker, er worden enorme bedrijfswinsten gemaakt. Maar de kosten om aan de concurrentie mee te doen lopen ook enorm op. Voor een beetje overname van een ander bedrijf kom je er niet meer met een miljoentje hier of daar. In een 'oorlogskas' van een bedrijf zitten honderden miljoenen. Machines en apparaten in het moderne productieproces zijn ook peperduur. Géén overnames doen en géén nieuwe apparatuur aanschaffen is geen optie, de concurrent staat niet stil. De winst is wel nog altijd gebaseerd op hoeveel méér de ondernemer uit het personeel kan pompen dan de kosten van datzelfde personeel. Machines zijn nodig maar voegen geen waarde toe; arbeiders doen dat wel. Omdat echter relatief steeds meer geïnvesteerd wordt in apparatuur en minder in personeel wordt de basis van het winst maken steeds smaller. Om de ouwe Marx van stal te halen: de winstvoet, de verhouding tussen winst en bedrijfskosten, daalt. Winst maken wordt duurder.

Daarom zoeken ondernemers op alle mogelijke manieren naar kostenbesparing en productiviteitsverhoging. Mensen staan onder druk om harder en langer te werken, en om genoegen te nemen met hooguit stagnerende lonen. Maar vooral externe kosten worden door de ondernemers onder vuur genomen. Heel belangrijk in die externe kosten is de belastingdruk. Die moet structureel zoveel mogelijk omlaag, en de herkomst van de belastingen moet maximaal verschoven worden, wég van de bedrijven in de richting van de rest van de bevolking. Dat vergt een goedkopere staat, oftewel: bezuinigingen.

De verzorgingsstaat

Maar de staat is de afgelopen eeuw juist relatief duurder geworden. Daarin speelt de opkomst van de verzorgingsstaat - dat stelsel van maatregelen dat arbeiders bescherming biedt tegen bestaansonzekerheid, ouderdom, ziekte, werkloosheid, met een zekere erkenning van arbeidsrechten en met opbouw van gezondheidszorg en onderwijs onder regeringsverantwoordelijkheid - een hoofdrol. Die verzorgingsstaat was nodig voor de productiviteit van arbeiders: zieke arbeiders werken slecht, het vervangen van doodgehongerde arbeiders kost geld. Je kan werklozen dus beter in leven houden, arbeiders worden productiever als je ze schoolt, volgzamer als je ze indoctrineert en drilt. Onderwijs, zorg, uitkeringen: het was een langetermijnbelang voor de ondernemers. Het kostte wat, maar dan had je ook wat.

Ook al was het in hun belang, kapitalisten moesten er toch toe gedwongen worden de lonen te verhogen, vakbonden te erkennen en sociale wetten toe te laten. De verzorgingsstaat was ook het gevolg van strijd van arbeiders zelf. Die was de hefboom voor de opbouw ervan. Zonder die strijd zou het een veel magerder verzorgingsstaat zijn geweest. Bij het toekennen van sociale hervormingen speelde anticommunisme en antiradicalisme nog een rol: een betere behandeling van arbeiders in het Westerse kapitalistische landen voorkwam dat radicale opvattingen aantrekkelijker waren. Het gaf bovendien de sociaaldemocratie en de vakbondstop krediet in de ogen van arbeiders en beroofde de ideologische rivaal in de Koude Oorlog van een propagandavoordeel.

Die verzorgingsstaat was een soort buffer tussen kapitaal en arbeid, getolereerd door ondernemers en rechts uit overmacht, en tegelijkertijd ook omdat zij er voordeel uit haalden. Maar intussen drukt de verzorgingsstaat hun kosten omhoog - en vanwege die winstvoetproblemen moeten de kosten omlaag. Intussen willen ondernemersklassen en ermee verbonden politici dan ook geheel of minstens gedeeltelijk van die verzorgingsstaat af. Wat arbeiders hebben gewonnen, moet ze nu weer worden afgepakt. Dat is het hart en de ziel van het neoliberalisme waarin deze bezuinigingsdrift wortelt. Voor propagandavoordeel voor het 'wereldcommunisme' hoeft geen ondernemer nog bang te zijn, bij gebrek aan wereldcommunisme.

Onmisbare elementen uit de verzorgingsstaat - onderwijs en zorg - moeten minder door belastingen en meer door eigen bijdragen worden gefinancierd. Winstgevende delen ervan moeten een particuliere bedrijfstak worden. Sociale zekerheid moet tot een karig minimum worden teruggebracht, pensioenkosten moeten worden teruggedrongen door hogere pensioenleeftijd. Het bezuinigingsproject is een systematische aanval op

> **"Een systematische aanval op de rechten en belangen van de bevolking"**

rechten en belangen van zeer brede bevolkingslagen, ingegeven, niet zozeer door individuele hebzucht als wel door de structurele noodzaak – binnen een kapitalistische context – om de winstgevendheid van ondernemingen overeind te houden.

Dit betekent dat deze aanval niet voorbij zal zijn als de recessie wegebt. Evenmin hangt deze aanval af van de precieze samenstelling van regeringen. Achter welke regering dan ook staat in een markteconomie immers altijd nog die ondernemersklasse die de politiek direct of indirect voor haar karretje spant. Bovendien heeft de sociaaldemocratie de groei en bloei van bedrijven als voorwaarde voor welk economisch beleid dan ook gemaakt.

Het monster moet dood

Het bezuinigingsbeleid is dus geen crisisbeleid, schuldsanering of simpelweg rechtse hobby. De staatsschulden waar politici zo graag naar verwijzen dienen eerder als hefboom om de aanval door te drukken dan dat ze de werkelijke drijfveer van beleid zijn. De financieringsproblemen van Griekenland waren tegelijk een buitenkans voor de neoliberalen, privatiseerders en bezuinigers. Onderhandelingen over het schuldenplafond in de VS boden rechts de mogelijkheid om enorme 'onvermijdelijke' bezuinigingen te eisen. Het kapitaal drukt met haar bezuinigingsproject hardhandig háár belangen en háár visie daarop door. Dat maakt de strijd ertegen ook een stevige klus, want het gaat niet om nuances maar om een volslagen botsing tussen hun logica van de winst, en onze logica waarin verlangens, behoeften en ontplooien van mensen en de planeet waarop we wonen, voorrang horen te krijgen. Het gaat ook niet simpelweg om de 'verdediging van de verzorgingsstaat'; zolang het kapitaal heerst, staat die verzorgingsstaat permanent onder druk - en als het kapitaal niet meer heerst, vinden we wel iets beters dan de hiërarchisch ingeperkte manier waarop wat voor staat ook de verzorging regelt. Binnen de kapitalistische structuren en bijbehorende logica is het neoliberale project sowieso niet echt te verslaan. Het kapitalistische monster kan niet worden getemd. Het monster moet dus dood.

Meer van Peter Storm lezen? Check:
http://peterstormschrijft.wordpress.com

Economie, kun je dat eten?!

Over de oorzaken van crises en andere hocus pocus...

Als een mens in zijn levensonderhoud moet voorzien is deze afhankelijk van de producten die gemaakt worden in het kapitalistische systeem (de economie waar wij dus ook in leven, en waar de productiemiddelen in handen zijn van particuliere ondernemers).

★ J. Bervoets

De economie als maskerade

Elkaar beconcurrerende kapitalisten verkopen haar of hem deze producten als 'waar'. Daarvoor moet hij geld betalen en dat geld wordt hij geacht te 'verdienen' – en wel door te werken. Er is dus een soort ruil gaande tussen het werk en de productie van de meerderheid van de wereldbevolking en de koopwaar die door een kleine minderheid van kapitalisten wordt verkocht. Arbeiders verkopen dus hun arbeidskracht en een deel van hun tijd om de goederen te kunnen kopen die ze nodig hebben. Maar deze arbeiders hebben geen directe zeggenschap over a) de producten die zij fabriceren b) de organisatie van hun arbeid (hoe en hoe lang zij willen werken, etc.) en c) het loon dat zij voor hun arbeid krijgen. Aan de andere kant behalen de bazen en aandeelhouders winst uit het werk van de arbeider, omdat de vervaardigde producten altijd voor meer worden verkocht dan waarvoor de arbeider ze heeft gemaakt (meerwaarde). Omdat winst het doel is van elke ondernemer, zal deze de lonen altijd zo laag mogelijk proberen te houden. Er bestaat dus een onoverbrugbare tegenstelling tussen de belangen van de ondernemer en die van de arbeiders. Deze strijd tussen arbeid en kapitaal noemen we klassenstrijd.

Elke kapitalist probeert een zo groot mogelijk marktaandeel te krijgen. En om dus zo veel mogelijk winst te maken beconcurreren de kapitalistische bedrijven elkaar. De regels van de economie worden dan ook bepaald door de concurrentiestrijd tussen kapitalisten, niet door de werkelijke vraag naar goederen die voor het voortbestaan van de mensheid en planeet aarde nodig zijn en al helemaal niet door een rechtvaardige verdeling daarvan. Als winst het enige doel is, worden er uitsluitend producten gemaakt waarop winst gemaakt kan worden, ongeacht het nut of de schade die ze eventueel aan het milieu kunnen aanrichten.

Leven in een decor

Kapitalistische producenten kunnen geen winst maken als zij hun waren of producten niet kunnen afzetten. Als de arbeiders te weinig betaald krijgen, kunnen zij de producten die zij maken niet meer kopen. Dit leidde in de jaren 1920 tot wereldwijde overproductie en de wereldcrisis van 1929, waardoor de productie stil viel. Dit betekende het ogenschijnlijke einde van de 'vrije markt', omdat regeringen van economische grootmachten de markt gingen reguleren om het economisch stelsel te ondersteunen. De staten traden zelf als werkgever of koper op en reguleerden ook min of meer een inkomensbeleid voor de bevolking door middel van de verzorgingsstaat. Het ware gezicht van de uitbuiting werd nu ook zichtbaar in de Derde Wereld, waar Westerse bedrijven hun productie-, inkoop- en afzetmarkt naartoe verplaatsten. De dekolonisatie leidde echter niet tot het verdwijnen van de Westerse kapitalistische ondernemingen die de onderdrukkingssystemen van de plaatselijke bevolkingen in stand hielden. Dit heeft met steun van regeringen en geheime diensten onder meer geleid tot wereldwijde landroof. Gemechaniseerde landbouw en mijnen in landen in Latijns-Amerika, Afrika en Zuid-Oost Azië leveren grondstoffen aan de grote multinationals die met behulp van de IMF[1] en de WTO[2] de 'vrije markt' dicteren.

Met het ontstaan van de consumptiemaatschappij werd de arbeider koper en consument van een deel van de waren die het systeem produceerde – en importeerde. En om zo veel mogelijk producten te verkopen proberen de kapitalistische producenten de consumenten op alle mogelijke manieren hun producten aan te smeren. Zo is er een spektakelmaatschappij ontstaan waarin onze behoeften worden gecreëerd en gestimuleerd door het kapitaal met behulp van bijvoorbeeld reclame.

De tegenstrijdigheden:

Technische innovatie en mechanisatie in landbouw en industrie zorgden er vooral in de kapitalistische landen voor dat de behoefte aan productieve arbeid afnam. De inwoners moeten echter wel worden betaald om de afgezette producten te betalen. De loonkosten zijn hier hoog. Als het even kan verplaatsen ondernemers hun fabrieken daarom liever naar landen waar arbeid goedkoper is en milieu- en belastingregels minder streng. De top van de

Wie moet wie nou eigenlijk voeden?

kapitalistische productie ontleent zijn meerwaarde of winst dus aan een geringe hoeveelheid (dure) arbeiders.

Terwijl de grote ondernemingen zelfs hun zetels van Westerse naar Aziatische landen verplaatsen, waardoor China en India nu belangrijke 'economische en militaire machten' aan het worden zijn, is de Westerse 'arbeidersklasse' overbodig aan het worden. De lonen in de Westerse landen gaan naar beneden en de werkloosheid (vooral bij jongeren) stijgt. Hierdoor kunnen de arbeiders minder consumeren, waardoor er een productie-overschot ontstaat, moeder van alle crises.

De Westerse consument leeft zogenaamd in een democratie, maar de arbeidersklasse of 'de bevolking' heeft geen zeggenschap onder de dictatuur van het kapitaal over wat er geproduceerd wordt en hoe er geproduceerd wordt. Van het debat over de consequenties daarvan voor klimaat en milieu en zijn eigen toekomst wordt de consument feitelijk uitgesloten.

De overproductie van de consumptiemaatschappij wreekt zich in klimaatverandering en ecologische vernietiging. In de oncontroleerbaarheid van kernenergie, de verwoesting van gronden die landbouwproducten kunnen leveren, in het opraken van de brandstoffen en de oorlogen om die brandstoffen, en dus in schaarste die in een wereldeconomie volgens de VN ondenkbaar zouden moeten zijn. De overproductie heeft ook een enorme impact op het leven van de mensen: bedrijven verplaatsen richting goedkope lonen, mensen blijven werkloos achter, worden gedwongen te migreren naar plaatsen waar ze een betere toekomst kunnen bouwen, en de overproductie wordt regelmatig vernietigd door middel van oorlog.

Oplossingen voor de crisis bestaan niet

De huidige kredietcrisis heeft men in eerste instantie geprobeerd op te lossen door middel van overheidsingrijpen: het geld dat de banken verliezen, wordt met belastinggeld in de financiële stelsels teruggepompt in de hoop dat men de staat dit later weer terugkrijgt. Daarvoor moet de productie van waren weer worden gestimuleerd, maar dat doet de waarde dalen van het uitgegeven en terug te winnen geld. Om dit te voorkomen moet de overheid bezuinigen en de voorzieningen afbreken die de arbeidersklasse als cliëntèle kan kopen. Dus worden er geen waren meer gekocht en stokt de productie, waardoor er weer een nieuwe crisis ontstaat.

Als gevolg van deze spiraal toont het systeem zijn ware gezicht: steeds meer groepen mensen worden buitengesloten en hun bestaan, ja zelfs hun leven wordt onzeker oftewel precair. Politiek vertaalt dit zich in het verdwijnen van de democratie in het staatsstelsel, dat alleen maar gericht is op dictaten. Wie niet werkt, heeft geen bestaansrecht in een land waar 'echte arbeid' overbodig is. De bezuinigingen zullen dus worden uitgevoerd met politiegeweld, veiligheidsdiensten, minachting van mensenrechten en andere overbodigheden die men niet meer kan betalen – maar de regering zal in toenemende mate het bespaarde geld uitgeven aan politie en leger. Het verzet tegen dit economische en politieke systeem, waarvan slechts een minderheid van de bevolking beter wordt, wordt in toenemende mate onderdrukt. Als straks echt de pleuris uitbreekt zullen de werkelijke plunderaars met een politiepet de straat opgaan, zoals we dat nu zien in Palestina, Somalië of Zimbabwe.

> **"Zeggenschap van de bevolking over wat en hoe er geproduceerd wordt"**

Op naar een echte democratie

Omdat de politiek dit kapitalistische systeem ondersteunt en in leven houdt zal het verzet tegen het kapitalisme zich dus in eerste instantie moeten richten tegen de politiek. En het moet bouwen aan de opbouw van een alternatieve, decentrale maatschappij waarin de democratie zich vertaalt als zeggenschap van de arbeidersklasse of 'de bevolking' over wat er geproduceerd wordt, hoe er wordt geproduceerd en aan de organisatie – van onderop – die aan de voorwaarden van deze zeggenschap voldoet. De buurtcomités zullen hun eigen waren veroveren en beschermen tegen de rovers van staat en kapitaal..

1 IMF: Internationaal Monetair Fonds: internationale organisatie dat monetaire samenwerking en stabiliteit promoot, economische groei bewaakt en tijdelijke financiële hulp verleent aan landen met financiële problemen, zoals Griekenland.

2 WTO: World Trade Organisation: intergouvernementele organisatie die toeziet op de naleving van afspraken over handel tussen landen.

KIJK VOOR EEN UITGEBREIDE VERSIE OP DE WEBSITE GLOBALINFO.NL

BANKRUN!

Toost de banken met een cocktail

Op Prinsjesdag zal kabinet Rutte (Bruin I) vermoedelijk veel extra bezuinigingen aankondigen om de huidige financiële crisis te kunnen weerstaan. Zij die hier het meest last van ondervinden zijn mensen met lage en gemiddelde inkomens. Nog los van belangrijke vragen zoals of er wel sprake is van een financiële crisis en hoe deze is ontstaan zal in het onderstaande relaas een poging worden gedaan om tips te geven aan de mensen hoe zij met de situatie zouden kunnen omgaan.

★ TWOPENCE

15 M-beweging

In Spanje hebben de activisten van de zogenaamde 15 M-beweging goed door dat speculatie een destructieve handeling is. De Indignados, de Verontwaardigden, noemen zich naar het pamflet `Neem het niet` van de 93-jarige Franse filosoof Stephane Hessel. Daarin wijst hij in ieder geval verontwaardigd op het onrecht in de wereld. De oude filosoof roept in zijn zeer lezenswaardige verhaal op tot actie tegen onder meer de almacht van de financiële wereld.

Het is voor veel mensen helder dat na de financiële ineenstorting van de vastgoedsector veel mensen geen dak meer boven hun hoofd hebben. Banken hebben hoge leningen verstrekt aan mensen waarvan twijfelachtig was of zij die leningen wel konden aflossen. In sommige landen leidt dat tot hevige paniek. Volgens de 15 M-beweging is de roekeloze bankensector direct de grote schuldige. De beweging pleit onder meer voor maatregelen die ervoor zorgen dat er geen huisuitzettingen meer plaats zullen vinden. Deze oproep van de M 15 doet een appèl op de overheid om in te grijpen. Maar de tendensen op economisch vlak zijn juist tegenovergesteld, namelijk een terugtrekkende overheid die de 'vrije markt' vrij spel wil geven.

Move your money

Vele mijlen westwaarts zijn andere vormen van protest zichtbaar. In de USA zijn de banken overeind gehouden met enorme geldbedragen van de centrale overheid. De Move Your Money-beweging die daar ontstaat, is van mening dat banken weinig geleerd hebben van welke crisis dan ook. Na een crisis en een financiële bypass van vele miljoenen dollars werden er toch weer rijkelijke bonussen uitgekeerd, alsof er helemaal niets aan de hand was. En tot overmaat van ramp gingen de zelfverzekerde bankiers gewoon verder met speculatie. De Move Your Money-optie is vrij simpel en doeltreffend. Je roept breed op om je geld weg te halen bij de grote foute banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen. Het geld kunnen de mensen dan stallen bij kleinere lokale banken. In Nederland zal dat niet eenvoudig zijn omdat er niet zoveel lokale banken bestaan, echter er zijn wel banken die met enige ethiek met geld willen omgaan.

In Nederland is enige tijd geleden een variant van dit protest in de publiciteit gekomen. In 2009 deed een burger (belangenbehartiger van gedupeerde klanten) een openlijke oproep om alle spaartegoeden van een bank te halen die failliet dreigde te gaan. In de daarop volgende 10 dagen werd ruim 600 miljoen euro van de bank gehaald door verontruste rekeninghouders.

De macht van rekeninghouders

Opvallend genoeg is dat er bij de genoemde mogelijkheden van protest veel waarde gehecht wordt aan het eigen belang van de burger. De M 15-beweging pleit voor een stop op huisuitzettingen. Move Your Money gaat over het inschakelen van kleinere lokale banken en door de oproep in Nederland is helaas alleen de DSB bank failliet gegaan. De financiële sector en de op winst beluste managers van multinationals kunnen gewoon doorgaan met hun praktijken.

De tot op heden ondergewaardeerde macht van de rekeninghouders is dat rekeninghouders zich direct, openlijk en zonder veel gedoe, kunnen onttrekken aan de chantage van de banken. De speculaties op de financiële markten is een spel voor de rijke bovenlaag en daar hebben de gewone mensen helemaal niets mee te maken.

De burgers moeten tegelijk in opstand komen tegen de chantagepraktijken van de banken. Deze opstand zal in navolging van de rellen in Engeland op grote schaal moeten plaats vinden. Daar was sprake van een opstand, die duidelijk maakte dat mensen zeer ontevreden zijn en het niet langer meer pikken. De have-nots zijn op straat gekomen misschien juist wel om deel te nemen aan de kapitalistische samenleving.

Het einde is nabij!

Om een start te maken met een revolutionaire flow-movement is het van belang om in het rijke westen te beginnen met de oproep van een totale bankrun. Het einde van het kapitalisme is nabij. Verschillende financiële deskundigen hebben dat al breeduit uitgemeten. Een goed georganiseerde bankrun zou het proces van de aftakeling van het kapitalisme aanzienlijk kunnen versnellen.

Het oproepen tot een goed georganiseerde bankrun (waarbij iedereen tegelijk z'n geld van de bank haalt) zal nog wel enige voorbereiding met zich mee brengen. Zo zal de organisatie die hier toe gaat oproepen een grondige analyse moeten maken van de voor- en nadelen van het ineenstorten van de banken. Welke consequenties zullen het gevolg zijn van een geldcrisis? Wanneer zullen de banken in de omliggende landen omvallen? Zal er inderdaad ruimte ontstaan voor een totaal andere samenleving waarin samenwerkingsverbanden op basis van (internationale) solidariteit, kleinschaligheid en duurzaamheid opereren? Het belangrijkste is dat burgers op basis van hun eigen verantwoordelijkheid stappen ondernemen en juist dit motto past perfect bij de huidige maatschappelijke tendens. Evenzogoed is het ook van belang dat bepaalde maatschappelijke gevolgen niet een verder isolationistisch/populistisch politiek karakter krijgen. De oproep voor het plunderen van banken heeft als doel het verbeteren van de wereld.

BANKRUN?

Een bankrun is dat alle rekeninghouders bij een bank tegelijkertijd al hun geld opnemen. Hierdoor kan een bank een liquiditeitsprobleem krijgen. Dat wil zeggen dat de bank dan niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen.

Zo'n bankrun heeft voor de financiële sector een bijzondere negatief effect. De reputatie van de bankenbranche zal behoorlijk worden aangetast. Juist het vertrouwen in de banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen zorgt dat zij de mogelijkheid hebben vrij te kunnen speculeren. Dit doen zij met goederen van de bevolking met het doel winst te maken over andermans arbeid, ongeacht de risico's en het liefst zo veel mogelijk.

NS propagandabanner - conform Stalinistische propagandarrichtlijnen; kikkerperspectief, blik op oneindig - voorbereidend op de toekomst: hekken, poortjes, camera's. Een perfect gereguleerde samenleving; Orwell's nachtmerrie.

COLUMN

IEDEREEN HAAT DE OV-CHIPKAART!

Inmiddels kunnen we er niet meer omheen: de OV-chipkaart. Velen hebben er één en voor hen die nog niet 'om' zijn trekt de NS miljoenen uit om hen er van te overtuigen dat ze er niet bij horen. Zoals de reclame waarin Romero zielig achter blijft op het station omdat hij nog een kaartje moet kopen terwijl zelfs zijn oma zichzelf al het station binnen weet te bliepen.

★ **J. MAGÓN**

Via verschillende vormen van propaganda proberen ze ons te overtuigen dat de OV-chipkaart vooral voor ons reisgemak is ingevoerd. De NS was echter al bezig met de invoering van de kaart in een tijd dat nog niemand van een RIFD-chip gehoord had en niemand zat te wachten op een vervanging van het treinkaartje. Al in 2001 richtte de NS samen met ander vervoerbedrijven het Trans Link Systems op, dat zich ten doel stelde een "nationaal OV-chipkaartsysteem ... in te voeren en in stand te houden". De vraag is, stond daarbij de reiziger of hun eigen portemonnee centraal?

Ten eerste het reisgemak. Waar je voorheen één kaartje kocht, moet je nu apart in- en uit- checken op verschillende palen. Met je kinderen op stap? Dan kun je voor ieder een aparte OV-chipkaart aanschaffen. Iemand meenemen met korting? Niet meer mogelijk. Uitcheckpoortje defect? € 20,- kwijt, en mocht je die terug willen dan kun je je in een bureaucratische rompslomp storten waarvan zelfs Kafka de sokken zouden afzakken.

En dan de OV-chiphekken waar je je al dan niet met kaart langs of doorheen moet zien te worstelen. Ze staan tegenwoordig op plekken waar je je vroeger gewoon vrij kon begeven. In Leiden bijvoorbeeld, daar is de route van en naar het centrum door het station met OV-poortjes gebarricadeerd. Als je er door wilt heb je een chipkaart met minimaal € 20,- nodig, anders mag je omlopen.

Zo worden onze stations steeds verder dichtgetimmerd met met vrijheidsbeperkende poorten, we worden begluurd door camera's met gezichtsherkennings-software. Terwijl al onze reisbewegingen, gekoppeld aan onze persoonsgegevens, geregistreerd en opgeslagen worden. Want in dat laatste schuilt de werkelijke reden voor het invoeren van de OV-chipkaart. De NS snuffelt graag in onze persoonlijke gegevens en ons reisgedrag. Een goudmijn aan gegevens die de NS onder andere gebruikt voor dochterbedrijf Servex, die de stations met de daarin aanwezige AH to go's, de Burger King's en andere formules exploiteren. Verder vindt de NS gewillige afnemers bij marketing bedrijven en justitie. Bij politici blijft het overigens bij krokodillentranen als ze het gaat over het verdwijnen van onze privacy, want de overheid en de inlichtingendiensten snuffelen gezellig met de NS mee. Niet voor ons gemak maar voor die van hen is de OV-chipkaart ons door de strot geduwd!

Crisis in de thuiszorg

Thuiszorgwerkers uit Haarlem komen in actie tegen 25 procent loonsverlaging

Er is dit jaar veel te doen geweest rondom de thuiszorgwerkers van Viva thuiszorg uit Haarlem.

★ D. DE LANGE

Thuiszorgwerkers gaan de straat op

Begin dit jaar kreeg het personeel van Viva te horen dat het bedrijf zou moeten bezuinigen en dat de (voornamelijk) vrouwen zo'n 25% op hun loon gekort zouden worden, terwijl ze dezelfde hoeveelheid werk bleven doen. De vrouwen werd een nieuw contract onder ogen geschoven waarin zij van schaal 15 naar schaal 10 zouden worden teruggezet: een loonsverlaging van 13,30 naar 9,92 euro per uur, wat neerkomt op zo'n 130 euro per week! Veel medewerkers, zeker de alleenstaanden met kinderen onder hen, die net zoals elke Nederlander de afgelopen jaren al met stijgende vaste lasten te maken hadden gekregen, konden dit contract niet accepteren omdat ze anders niet meer rond zouden kunnen komen. Wie het contract niet wilde ondertekenen, dreigde door de directeur van Viva – die zelf zo'n 200.000 euro per jaar verdient – te worden ontslagen.

Privatisering

De thuiszorg in Nederland is geprivatiseerd en wordt sinds 2006 aanbesteed aan particuliere zorgondernemingen. Zo 'verkoopt' de gemeente Haarlem de thuiszorg aan de laagste bieder, die vervolgens de zorg in de omgeving Haarlem voor een bepaalde tijd mag regelen. Zorgondernemingen concurreren met elkaar om het contract van de gemeente binnen te krijgen. Hoe lager het bod, hoe groter de kans dat zij het contract in handen krijgen. Zorgondernemingen zijn echter geen liefdadigheidsinstellingen, maar ondernemingen gericht op het maken van winst. De zorg is 'het product' waarmee ze die winst willen genereren. Zoals voor elke onderneming geldt: hoe lager de kosten, hoe hoger de winst. Omdat bezuinigen op vaste lasten vaak moeilijk is, proberen bedrijven vaak de loonkosten te verlagen.

Actie

De werknemers van Viva thuiszorg besloten afgelopen januari in actie te komen. Er werd gedemonstreerd bij de gemeenteraad in Velsen, in de hoop dat de gemeente hen tegemoet zou komen. Zonder succes, de gemeente had ook geen geld. Ondertussen werd actiegroep 'Wij zijn de thuiszorg' opgericht om verdere acties te organiseren. De actiegroep werd gesteund door Abvakabo, die een handtekeningenactie organiseerde om collectief ontslag te voorkomen en de werknemers van Viva thuiszorg opriep om het contract niet te ondertekenen. Verschillende acties en stakingen volgden. Een van de grootste acties was het tentenkamp op de Grote Markt in Haarlem, waar werknemers van Viva van 27 tot en met 30 juni bivakkeerden om aandacht te vragen voor hun problemen. De vrouwen eisten dat de loonsverlaging werd ingetrokken, dat de gemeente het contract met Viva thuiszorg zou intrekken en een nieuw contract zou afsluiten met een andere zorginstantie die de arbeidsvoorwaarden wel respecteert.

Het ging de vrouwen niet alleen om het geld. Het doel van de gemeente Haarlem was ook om 60% van de thuiszorg voortaan te laten uitvoeren door mensen in de bijstand en mantelzorg. Op zich is het natuurlijk prima dat mensen uit de bijstand aan werk worden geholpen, maar niet dat dit consequenties heeft voor de huidige werknemers in de zorg. De huidige thuiszorgwerkers hebben kennis en ervaring en hebben een speciale opleiding gevolgd, maar hun diploma's worden waardeloos omdat in het nieuwe contract iedereen in schaal 10 zou worden teruggezet en dezelfde 9,92 per uur gaat verdienen.

Bovendien zijn thuiszorgwerkers van Viva bezorgd om hun patiënten. Die klaagden steen en been dat zorgwerkers nauwelijks tijd voor ze hadden, omdat ze van patiënt naar patiënt moeten hollen en nauwelijks tijd hebben voor een goed gesprek. Naast het verzorgen zelf is ook tijdige signalering van gezondheidsklachten belangrijk. Juist daarom zijn ervaring en opleiding noodzakelijk.

Stakers worden ontslagen

Ondanks alle acties weigerde Viva het nieuwe contract in te trekken en probeerde het zorgbedrijf er door bangmakerij voor te zorgen dat zijn medewerkers het nieuwe contract zouden ondertekenen. Uit angst voor ontslag en helemaal geen inkomen heeft ongeveer de helft van de medewerkers het nieuwe contract ondertekend. De overige helft ging door met actievoeren en besloot in augustus tot een vijfdaagse staking. Inmiddels had het UWV het ontslag van de weigeraars echter goedgekeurd, dus er moest nu echt wat gebeuren.

Tijdens een van de laatste bijeenkomsten die voorafgingen aan de aangekondigde staking gaven de vrouwen aan dat zij door wilden gaan met de staking en eventueel met andere acties, net zolang totdat zij weer werden aangenomen door Viva onder de oude arbeidsvoorwaarden zoals vastgelegd in de CAO. Abvakabo bleek echter te willen blijven praten met de directie van Viva om er voor te zorgen dat de vrouwen hun baan zouden terugkrijgen. Maar de directie wilde alleen verder overleggen als de staking zou worden afgeblazen. Volgens Abvakabo hadden de thuiszorgwerkers en de directeur van Viva dezelfde belangen in dit conflict. Toen een van de vrouwen hierop reageerde door te zeggen dat ze niet kon rondkomen van 750 euro per week, reageerde de vakbondsvertegenwoordiger dat zij dan maar een aanvullende uitkering op haar salaris moest aanvragen. Abvakabo besloot om de staking op te schorten om te gaan onderhandelen met Viva. De uitkomst van dat overleg was dat de staking werd afgeblazen en de zorgwerkers weer werden aangenomen door Viva. Maar dus wel tegen de nieuwe arbeidsvoorwaarden en een loonsverlaging van 25%, precies datgene waartegen ze al sinds januari aan het actievoeren waren. Via de rechter hoopt Abvakabo nu voor elkaar te krijgen dat Viva thuiszorg de CAO-afspraken accepteert en de loonsverlaging intrekt. Dit kan echter maanden gaan duren. Ondertussen moeten thuiszorgwerkers de eindjes aan elkaar zien te knopen.

U vraagt zich misschien af, wat heeft dit alles te maken met mijn situatie of met crisis en bezuinigingen in het algemeen. U werkt zelf misschien niet in de thuiszorg, maar de thuiszorg is wel iets waar wij, onze familie en onze vrienden, op een dag misschien zelf gebruik van gaan maken. Om die reden alleen is solidariteit belangrijk. Bovendien wordt de truc die door Viva is gebruikt bij veel andere bedrijven toegepast, namelijk: het aangrijpen van de crisis om loonsverlagingen door te drukken en, als het even kan, ook aan andere arbeidsvoorwaarden te tornen. Thuiszorgwerkers worden hulpjes in de huishouding, postbodes worden postmedewerkers, studenten met een minimale opleiding worden voor de klas gezet en bedrijven in de media, kunst en cultuur nemen steeds vaker alleen stagiaires aan die voor studiepunten aan het werk moeten. De oorzaken van de problemen van Viva thuiszorg zitten hem privatisering, marktwerking en flexibilisering in de zorg. Gek genoeg worden zij bestreden met nog meer marktwerking en flexibilisering. Dit kan ook bij uw bedrijf gebeuren.

Dat Abvakabo durft te beweren dat werkgevers en werknemers dezelfde belangen hebben, zegt in principe genoeg over wie het in zulke gevallen voor ons op gaat nemen, namelijk: niemand! Van de grote bonden hoeven wij daarom niets te verwachten. De enigen die dergelijke loonsverlagingen en andere bezuinigmaatregelen kunnen tegenhouden zijn wijzelf!

Interview met Anita;

Een interview met Anita; thuiszorgwerker bij Viva thuiszorg in Haarlem

Wat voor acties en demonstraties hebben jullie allemaal gedaan?

In totaal hebben we negen keer gestaakt, hebben we twee keer op het Nieuwe Kerksplein in Haarlem een protestactie gehouden en twee keer in IJmuiden en één keer in Den Haag. En tijdens onze laatste grote actie hebben we van maandag tot en met donderdag in een tent op de Grote Markt in Haarlem geslapen. Op de stakingsdagen hadden we handtekeningen opgehaald en die hebben we later aan de Haarlemse gemeenteraad aangeboden.

Viva was natuurlijk niet blij met onze acties omdat het bedrijf nu negatief in het nieuws kwam en vond dat wij hun naam beschadigden. Er was veel intimidatie; veel mensen werden onder druk gezet om toch het nieuwe contract te ondertekenen.

We hebben ook verschillende keren bij de gemeente aangeklopt, want zij zijn immers de opdrachtgever van Viva thuiszorg. De lokale politieke partijen steunden ons weliswaar, maar het stadsbestuur zei steeds dat het hier ging om een conflict tussen werkgever en werknemers en zij daarom niets konden uitrichten.

We kregen veel steun vanuit de samenleving. Veel mensen hebben onze petities ondertekend en vinden dat we door moeten gaan met onze acties. En ook kregen we veel steun van thuiszorgwerkers uit anders plaatsen die ons een hart onder de riem staken. En naast de vakbond en de SP natuurlijk ook de Haarlemse krakers die heerlijke soep voor ons hadden gemaakt tijdens onze actie op de Grote Markt.

Wat vind je van de beslissing van het UWV dat Viva jullie mocht ontslaan?

De beslissing van het UWV – dat ons ontslag door Viva rechtmatig was vanwege de 'financiële situatie' van het bedrijf – vind ik schandalig! We zouden anders hetzelfde werk blijven doen, bij dezelfde cliënten, alleen voor minder geld. En deze beslissing van het UWV zorgt ervoor dat dit nu overal

Een ecologische economie

Toen ik in het midden van de jaren negentig mijn rol binnen de antiautoritaire beweging aan het evalueren was, zat me regelmatig iets dwars : ik vond geen coherentie in mijn ideologisch verhaal. Ideeën en filosofieën genoeg, maar wat was er nu vooral belangrijk?

★ RAFA GRINFELD

Ik vond dat het me te veel aan een economisch verhaal ontbrak, keek om me heen en zag bij veel andere anarchisten hetzelfde fenomeen terug: als het over economie ging, moesten we vaak passen. Geld interesseerde ons nu eenmaal niet, dus over economie nadenken ook niet .

Bij de Amerikaanse schrijver Murray Bookchin (en mensen die veel inspiratie bij hem zochten) lag dat anders. Bookchin streefde een economisch model na dat loskwam van de huidige groeidwang, het consumentisme en uitbuiting. Hij deed er ook veel aan om te beschrijven hoe die economie er uit moest zien: een kleinere schaal dan de huidige, op mensenmaat, met zin voor solidariteit en werkplezier, met milieuvriendelijke technologie en zonder hiërarchie op de werkvloer...

> “Een model los van groeidwang”

Murray Bookchin had in de jaren zestig en zeventig een denkkader ontwikkeld dat hij sociale ecologie noemde. Met dat denkkader beïnvloedde hij niet alleen steeds meer mijn denken maar ook dat van veel antiautoritaire socialisten, linkse groenen en anarchisten.

In zijn sociale ecologie vertrok Bookchin vanuit een economisch denken dat voortbouwde op dat van Marx en Kropotkin. Hij wou een einde zien aan een denken waarin winstbejag centraal stond, een einde aan het kapitalisme. Als alternatief stelde hij, net als Marx en Kropotkin, voor dat we een economie zouden opbouwen waarin ieder mens werkt naar vermogen en ieder mens krijgt naar behoefte.

Bookchin bleef tot het einde van zijn leven op een filosofische en links-radicale manier voortbouwen aan zijn sociaal-ecologisch denkkader. Daarin werd er bijvoorbeeld van uitgegaan dat de een nauwe samenhang is tussen sociale problemen en ecologische problemen. Ook hiërarchie heeft in zijn opinie sterk bijgedragen aan de huidige milieucrisis. Bookchin waarschuwt bovendien om ook andere redenen bij herhaling voor hiërarchie op basis van huidskleur, klasse, gender of leeftijd.

Het economisch model dat in de sociale ecologie naar voor geschoven wordt noem ik bij voorkeur morele economie. Daarin staan het lokale, gemeentelijke en communale centraal. De sociale ecologie heeft de idee van de politieke commune immers terug op de linkse agenda willen zetten.

140 jaar geleden was er in Parijs een grote volksopstand. Door die opstand ontstond toen de Commune van Parijs, een groot democratisch experiment dat uiteindelijk bloedig neergeslagen werd. Ook later zouden er politieke communes ontstaan waarmee het niet zo goed zou aflopen: Kronstadt van net na de Russische revolutie of de plattelandscommunes in het Spanje van de jaren dertig van de 20e eeuw bijvoorbeeld.

In de sociale ecologie van Bookchin en anderen wordt er van uitgegaan dat de idee van politieke communes te veel onder de mat geschoven wordt. Want die communes spelen een belangrijke rol in de geschiedenis van revolutionaire en/of libertaire bewegingen.

Veel linkse schrijvers van vroeger streefden een commune van communes na: een samenleving zonder autoriteit of gezag waar iedereen vrij in kon zijn en zonder armoede of andere zorgen kon leven. Dit utopisch ideaal inspireert ook vandaag nog veel links-radicale mensen

Bookchin viel net als al die andere linkse, idealistische schrijvers de instellingen aan die het kapitalisme en de repressie van staten ondersteunen. Waar hij echter ook naartoe wilde, was een uitgedacht alternatief van tegen-instellingen. Hij wilde niet alleen meer een tegencultuur opbouwen die opbokste tegen de gangbare waarden, normen en attitudes. Nee, Bookchin wou ook tegenmachten opbouwen die de controle konden verwerven over het leven.

Het leven is immers in handen van gecentraliseerde, bureaucratische natiestaten en daar wilde Bookchin niet van weten. Hij wantrouwde de centralisatie van macht, voor hem moest macht in handen van de mensen zelf zijn, democratie moest zo direct mogelijk zijn.

Ook economische macht moest in de handen van mensen zelf zijn, niet in die van werkgevers of arbeid(st)ers, niet in de handen van arbeidersstaten of arbeidersraden. De economische macht moest volgens Bookchin in handen zijn van de politieke commune, waarbij directe democratie en volksvergaderingen in wijken en gemeentes volop deel uitmaken van het dagelijks leven. Dit communalisme kent een beperkt aantal aanhangers in de antiautoritaire beweging.

Wat het communalisme in grote mate onderscheidt van de oude revolutionaire linkerzijde is dat het niet om een proletarisch socialisme gaat. De arbeidersklasse wordt in het communalisme niet gezien als dé revolutionaire kracht in de geschiedenis. Niet omdat er ontkend wordt dat arbeid(st)ers een belangrijke rol spelen in linkse, revolutionaire bewegingen. Wel omdat men minder vertrouwen heeft in die arbeidersklasse dan veel linksen van voorheen.

Sociale ecologisten en communalisten vertrouwen op lokale veranderingen en links-libertaire gemeentepolitiek, op een radicalisering en betere informatievoorziening van sociale bewegingen (niet alleen de arbeidersbeweging maar ook de milieubeweging, de andersglobalisten, enzovoort).

Bookchin en andere sociale ecologisten willen dus naar een geïnformeerde, ecologische en politieke tegencultuur. En in die tegencultuur moeten de democratische instituties geïnstalleerd worden die steun kunnen bieden aan een morele economie.

De huidige privatiseringen van economische sectoren zijn links een doorn in het oog. Communalisten willen het een halt toeroepen door sectoren onder publiek beheer te brengen. In tegenstelling tot vele socialisten denken zij daarbij niet aan een nationalisering maar aan municipalisering.

Bookchin en anderen willen een lokale, gemeentelijke controle op economische processen. De economie is daarbij in handen van buurtvergaderingen en volksbijeenkomsten.

Politieke communes en sociale coöperatieven werken samen aan een morele economie, waarin veel ruimte is voor milieuvriendelijke technologie. Zo komt men tot een economie zonder schaarste en één van het genoeg hebben. Er is daarin geen overproductie en ook geen overconsumptie.

Dit economisch model doet mij denken aan het alternatief van de steady state economy, een economie die biofysisch gezien nauwelijks of niet groeit. Het is een ecologisch alternatief voor de verpletterende groei-economie, dat Peter Tom Jones en Vicky De Meyere naar voor schuiven in hun ‘Terra Reversa: De transitie naar rechtvaardige duurzaamheid’. Het is een interessant boek uit 2009, dat voorlopig echter weinig impact lijkt te hebben buiten de beweging van transitiesteden en transitiedorpen.

> “Wie niet probeert komt nergens”

In die transitiebeweging wordt lokaal een overgang (transitie) voorbereid naar een alternatieve, duurzame economie die mensen wapent tegen klimaatopwarming en de uitputting van oliebronnen. Het communalisme doet soms denken aan de transitiebeweging, maar bouwt al synthetiserend verder op de links-revolutionaire tradities van libertair socialisme (met zijn kritiek op hiërarchie) en marxisme (met zijn uitgebreide economische analyses).

Communalisten hechten veel belang aan het lokale initiatief. Mensen vormen studiegroepen om de theorie en praktijk van sociale ecologie, socialisme en revolutionaire bewegingen te bespreken. Ze richten politieke groeperingen op die aan gemeenteraadsverkiezingen meedoen met een uitgebreid programma voor directe democratie. Die democratie is daarbij zelfs zo direct dat communalisten er naar streven die gemeentelijke overheden op termijn af te schaffen.

Murray Bookchin en andere communalisten hebben daarbij altijd het belang van bewegingsopbouwen benadrukt. Daarin kunnen mensen komen en gaan, vriendschappen ontstaan, maar ook weer verbroken worden. Misschien heeft Bookchin het moeilijke ervan wel onderschat maar wie niks probeert uit te denken geraakt nergens, en daar blijf ik nog altijd van overtuigd.

thuiszorgwerker

kan gebeuren, in welke sector je ook werkt. Nu Viva hiermee weg is gekomen, zullen natuurlijk meer werkgevers dit gaan proberen.

Waarom ging de laatste staking niet door? Wat gebeurt er nu met jullie?

De staking ging niet door vanwege die beslissing van het UWV. We hadden verloren en onze baas kon ons zomaar ontslaan. Abvakabo had geregeld dat wanneer we de staking introkken, Viva ons toch weer in dienst zou nemen, maar dan wel volgens de nieuwe arbeidsvoorwaarden inclusief die loonsverlaging van 25%. Dit heeft ons dus eigenlijk dus geen stap verder gebracht. Maar volgens de bond kunnen we die loonsverlaging nog wel gaan aanvechten bij de rechter, maar dit kan echter nog maanden duren, en ondertussen moeten we dus wel voor minder aan het werk.

Ja, we hebben wel wat bereikt met de acties, maar hadden niet verwacht dat het UWV het ontslag zou goedkeuren. En dit was een grote tegenvaller voor iedereen. Maar we gaan door en gaan nu proberen om via de rechter toch weer in schaal 15 terecht te komen en dus die loonsverlaging terug te draaien. We moeten ons echter wel goed voorbereiden, zodat we goed kunnen terugslaan.

Vind je dat jullie verder hadden moeten met actie voeren?

Ja en nee. We hadden wel door kunnen staken, maar de collega’s begonnen het staken ook wel moe te worden. En we wilden niet dat onze cliënten er de dupe van zouden worden. Zij hebben recht op goede hulp en wij op een goed salaris. Maar we gaan zeker door en zullen ons zo veel mogelijk laten zien en horen, zodat men niet meer om de thuiszorg heen kan.

Wat zou je andere thuiszorgwerkers of andere mensen willen adviseren als die in dezelfde situatie terechtkomen als jullie bij Viva?

Ik zou mijn collega-thuiszorgwerkers en anderen willen zeggen dat we ons samen sterk moeten maken. Met z’n allen moeten we een grote olievlek zien te creëren zodat de politiek gaat inzien dat het zo niet verder kan en dat we allemaal een eerlijk salaris krijgen en gelijk behandeld worden. Als we dit met alle 500.000 collega’s zouden doen, moet er toch geluisterd worden en kan de politiek niet meer om ons heen. Zorg is echt belangrijk voor de cliënten die dit nodig hebben. Als deze bezuinigingen zich verder doorzetten, gaan er ongelukken gebeuren, dus het is van groot belang dat alle medewerkers in de zorg nu van zich laten horen. Dit is op dit moment het belangrijkste wat we kunnen doen. Dus laat van je horen! Op maandag 19 september en woensdag 28 september gaan we weer naar Den Haag om te protesteren.

Wil je ons ondersteunen of wil je meedoen aan onze acties, kijk dan op onze actiepagina:

★ **www.wijzijndethuiszorg.nl**

www.vrijebond.nl/decrisisvoorbij
www.klasse-krant.nl

BLOKKE
DE AFBR

ER
RAAK!

Vrije ruimte

Ruimte voor je eigen mening of gedachten over dingen die jij belangrijk vindt...

“AN ALLWAYS-VIOLENT CAMPAIGN IS JUST AS BANKRUPT AND PREDICTABLE AS NEVER-VIOLENT

IT’S NOT THE BRICK WHICH SCARES THE STATE BUT OUR WILLING-NESS TO THROW IT”

LAST HOURS - EVALUATIE ANTI G8-PROTESTEN HEILIGENDAM

Bondgenoten in gemeenschappelijke strijd

FOTO: MAGGY OSAMA

Egypte - Een toespraak tijdens een staking van 5 geprivatiseerde bedrijven - september 2011

Over de noodzaak van internationale solidariteit met de opstanden in het Midden-Oosten en wereldwijd verzet tegen grootschalige privatisering opgelegd door Amerikaanse en Europese leningen

★ KLASSE!

"De huidige overgangsregering blijft zich verbinden aan de open-markt-benadering, een aanpak die Egypte in een versneld tempo verder zal volgen na de komende verkiezingen."

Dit waren de woorden van een woordvoerder van de Egyptische regering op de jaarlijkse bijeenkomst van de Europese bank voor Reconstructie en Ontwikkeling in mei 2011, toen aan Egypte fondsen beloofd werden.

Terwijl de wereld in 2008 in de financiële crisis tuimelde, wezen volksopstanden over de hele wereld op groeiend verzet tegen de afgelopen decennia van neoliberale globalisering, van het Tahrirplein tot de Chileense protesten en de rellen in Londen. Het is belangrijk om deze opstanden te herkennen als verzet tegen het falen van het economische systeem om welvaart voor allen voort te brengen. Het kapitaal wordt geconcentreerd, de inkomenskloof in de wereldeconomie is enorm en groeit als resultaat van de 'vrije' markt. We zouden het dan ook niet over 'groei' moeten hebben, maar over herverdeling.

Het is hoog tijd dat we de globale neoliberale agenda beantwoorden met wereldwijde antwoorden. Dit betekent het bekritiseren van wat onze regeringen doen om de opstanden in het Midden-Oosten kapot te maken en het verbinden van onze strijd in solidariteit met de opstanden in het Midden-Oosten, om een nieuwe internationale solidariteit te scheppen.

De komende wereldwijde klassenoorlog - waar vandaan?

Op 15 augustus 2011 had Forbes, dat kapitalistische blad bij uitstek, een verhaal getiteld:"De Britse Rellen en de Komende Wereldwijde KlassenOorlog". Daarin worden uitbraken van straatgeweld voorspeld in Europese crisisstaten zoals Griekenland, Italië, Spanje, Portugal, zelfs Frankrijk. Het kapitalisme slaagt er niet in rijkdom voor allen te genereren, en als het zo door gaat staat ons een globale klassen-oorlog te wachten, zo voorspelt de schrijver.

Dezelfde observatie wordt gemaakt door veel linkse activisten of progressieve journalisten. Hoewel ze de oorzaak van de rellen zien in bezuinigingsmaatregelen "in IMF-stijl", geloven ze ook dat het gebrek aan politieke stootrichting ervan, het falen laat zien van politiek links om enig levensvatbare beweging of leiderschap te bieden die het neoliberale beleid kan uitdagen.

Bij al deze schrijvers is er echter een opmerkelijke blinde vlek, namelijk de Arabische opstanden. Alhoewel Forbes een wereldwijde klassen-oorlog voorspelt, laat het Forbes artikel het vermelden van de omwentelingen in het Midden-Oosten achterwege, en richt zich vrijwel alleen op Europa en de VS. Dit is bizar, gezien het feit dat de Britse rellen een week duurden terwijl de opstanden in Egypte, Tunesië, Libië, Syrië, Bahrein en Jemen nu al bijna een jaar bezig zijn en tot duizenden doden hebben geleid. Waarom zien we die Arabische wereld, maar nooit als een "natuurlijke bondgenoot in onze strijd"?

Arabische lente: een politieke en economische opstand

Om een gemeenschappelijke basis te vinden in Europese bewegingen tegen privatisering en geplande bezuinigingen en de volksstrijd in de Arabische wereld, moeten we de suggestieve verslaggeving van Westerse media over de zich ontvouwende gebeurtenissen ontmantelen en ontrafelen. Als je Westerse kranten leest, lijkt het of de opstand voornamelijk gaat om burgerrechten en politieke vrijheid, en dat Europa en de VS de opstanden steunen omdat ze democratie steunen. Dit is echter ver bezijden de waarheid. De Arabische Lente is een reactie op zowel economische als politieke realiteiten die geschapen zijn door dictaturen die (westers) neoliberaal beleid van privatisering en marktliberalisering hebben doorgedrukt, werkelijkheden die verergerd zijn door de financiële crisis.

In de tweede plaats hebben Europa en de VS deze dictaturen de afgelopen decennia gesteund met buitenlandse hulp en handel, en doen ze momenteel alles wat ze kunnen om het economische systeem (en plaatselijke elites) te handhaven door privatiseringen en marktliberalisering als voorwaarden voor leningen op te leggen aan de overgangsregeringen van Egypte en Tunesië, voordat die zelfs maar democratisch zijn gekozen. In de derde plaats zijn de Arabische revoluties ook protesten tegen de Israëlische en Amerikaanse politiek tegen de Palestijnen, protest tegen regimes in het Midden-Oosten die deze politiek steunden (bijvoorbeeld Moebaraks Egypte).

> **"We zijn er niet in geslaagd om de mensen van de regio te zien als natuurlijke bondgenoten in een gemeenschappelijke strijd."**
> PATRICK BOND, ECONOMIC ATTACKS AGAINST ARAB DEMOCRACY, JUNI 2011

Het onbekende ontdekken

Het Midden-Oosten blijft onbekend gebied voor westerse activisten. Dat wordt weerspiegeld door de geringe inzet en verbondenheid met de regio, zelfs na de opstanden. Vooral als je bedenkt dat Europese activisten bij bosjes naar Latijns-Amerika gingen tijdens de Zapatista-opstand en de Argentijnse fabrieksbezettingen is het opmerkelijk dat hetzelfde peil van politieke solidariteit ten opzichte van het Midden-Oosten het afgelopen jaar niet tot stand is gekomen. We zijn zwaar beïnvloed door genadeloze propaganda die oriëntalistische opvattingen over Arabische cultuur en fundamentalistische islam steeds weer bevestigt. Als gevolg daarvan interpreteren we de opstanden die nu plaatsvinden verkeerd, en missen we kansen om erbij aan te sluiten.

In een uitstekende kritiek op de "economische aanvallen op Arabische democratie" herinnert Patrick Bond ons eraan dat het verzet tegen neoliberale markthervormingen in Egypte een lange geschiedenis heeft en een centrale rol speelde in de recente opstand. Al in 1977 zag Egypte te broodrellen als gevolg van economische liberalisering ingezet door Sadat; en toen structurele aanpassingsprogramma's geleid door het IMF resulteerden in de privatisering van veel van Egypte's textielindustrie – hetgeen tot werkloosheid , loondaling en prijsstijging leidde – organiseerden en verzetten Egytische arbeiders zich. Hun strijd heeft ook de politiek van de beweging van vandaag beïnvloed. "Al kom je er uit westerse verslaggeving niet achter, vooral de staking van textielarbeiders van Mahalla el-Kubra wordt door veel Egytische activisten beschouwd als een wezenlijke stap op de weg naar revolutie van het Egyptische volk."

In feite, zo stelt Mohammed-Reza Shalgooni, is de situatie in het Midden-Oosten vergelijkbaar met revolutionair Rusland in 1917, waar Lenin over zei dat het de "zwakke schakel in de imperialistische keten" was geworden omdat de tegenstellingen van het kapitalisme er het meest kritiek waren. Als dit klopt is de Arabische opstand van zulke grote historische en wereldwijde proporties dat het succes van de Arabische opstanden, en solidariteit ermee van ons uit, de toekomst van het kapitalisme buiten de regio zelf kan bepalen.

Gebonden via westerse bankleningen en IMF-beleid

Een aanwijzing voor het feit dat de Arabische regio "de zwakke schakel in de imperialistische keten" is, is het feit dat 'imperiale' mogendheden erg hun best doen om controle erover te krijgen. Het IMF heeft privatisering van openbare diensten opgelegd aan Egypte, Tunesië, Libië en Palestina in nauwe samenwerking met folterende dictators die het nu zegt te verachten. Deze neoliberale maatregelen worden nu, na de opstanden, nog steeds opgelegd. De leiders van de G8 kondigden in mei aan dat tot aan 20 miljard dollar geboden zou worden aan Egypte en Tunesië, natuurlijk met vrijemarkt-hervormingen als voorwaarde. Uit ervaring weten we dat dit verwoestende gevolgen zal hebben voor de Egyptische en Tunesische bevolking, terwijl westerse banken en plaatselijk elites profiteren. Bond merkt op: "je zou het echter niet zeggen,

WIST JE DAT:

•Je als flexwerker met een nul-uren contract je in de vierde maand recht hebt op het gemiddeld aantal gewerkte uren over de voorgaande drie maanden die je gewerkt hebt. Dus was je eerste maand 80 uur, de tweede 40 uur en derde 60 uur, dan hebt je in de vierde maand recht op het gemiddelde van die drie maanden. Dan heb je dus recht op 60 uur werk/loon.

•Je baas verplicht is je een vast contract aan te bieden als je al drie maal eerder een jaarcontract hebt moeten accepteren.

afgaand op de schaarse en grotendeels kruiperige berichtgeving die de onderhandelingen tot nu toe kregen."

> "Kruiperige berichtgeving in de media"

Deel van dezelfde strijd

De conclusie is duidelijk: niet alleen kunnen we verwachten dat oude plaatselijke elites samen zullen werken met de Wereldbank, het IMF en de EBRD "om de bredere bevolking te naaien" waarbij ze "deze revoluties beroven van veel van hun betekenis en een vreselijke klap uitdelen aan de bredere Arabische lente". Maar tegen de imperialistische jacht op de Arabische wereld dient opgekomen te worden in de imperialistische centra, waaronder ook Europa valt. Bovendien moeten zij die lijden onder de bezuinigingen, ook in Nederland, contact zoeken met de "natuurlijke bondgenoten in een gemeenschappelijkestrijd",hun tegenhangers in de Arabische wereld. Begin met contact te leggen met Arabische migrantengemeenschappen die in Europa leven, en ontwikkel gemeenschappelijke strategieën van verzet tegen privatisering en liberalisering, hier èn daar.

Meer weten?

29 september organiseren studenten, werkers en werklozen een internationale 4-daagse bijeenkomst in Tunis, Tunesië. De bijeenkomst is bedoelt om kennis te delen en een proces van gemeenschappelijke strijd op te bouwen.

Meer info: international.r02.org/call/

Flexibilisering: wie profiteert?

Het einde van het kapitalisme zoals we dat nu kennen is in zicht. Daarvan getuigt de afbraak van de verzorgingsstaat. Van die afbraak zijn de ontwikkelingen op de markt van de uitzendkrachten een duidelijk signaal. Flexibilisering van de arbeidsmarkt heet dat met dure woorden, maar in feite komt het erop neer dat een collectieve bescherming tegen werkloosheid onbestaande is.

★D. WYLER

Spelregels van de uitzendbranche

Uitzendkrachten worden in drie fases onderverdeeld. In fase A, minimaal anderhalf jaar, heb je geen rechten. Als ze je niet meer nodig hebben, dan zetten ze je buiten. Als je minstens anderhalf jaar hebt gewerkt voor het uitzendbureau, kan je in fase B geraken. Dan mag het uitzendbureau gedurende twee jaar maximaal acht contracten aanbieden. Hierdoor krijgt de uitzendkracht voor een relatief korte periode zekerheid over een inkomen. Maar als een contract afgelopen is, moet er geen nieuw contract aangeboden worden. Op die manier voorkomen uitzendbureaus dat mensen in fase C terecht komen. In deze fase zijn de uitzendkrachten in vaste dienst bij het uitzendbureau, en heeft de werker meer rechten.

Uitzendkrachten zijn dus relatief goedkope werknemers, die makkelijk kunnen worden ontslagen en waar niemand in hoeft te investeren door bijvoorbeeld scholing. Door de onregelmatige afwisseling van wel werk en geen werk hebben uitzendkrachten vaak een "flexibel" loon, terwijl de vaste kosten alleen maar stijgen. De meeste uitzendkrachten zijn jonger dan 35 jaar, maar bijna de helft van alle uitzendkrachten zoekt een vaste baan. Het sprookje dat het uitzendwerk voor velen aansluit bij hun flexibel leven, gaat hooguit voor de helft op (uit FNV-brochure: "uitzendkrachten in crisistijd").

Lessen uit crisis van 2008

Na de crisis van 2008 kende de economie in 2010 een herstelperiode, zeker de uitzendbranche. Er zijn interessante lessen te trekken uit de periode 2008-2009. In Nederland bleef tijdens die crisis het werkloosheidscijfer relatief laag, in tegenstelling tot de rest van Europa. Dit wil zeggen dat er niet veel meer uitkeringen werden uitbetaald dan de jaren daarvoor. Bovendien was er die speciale regeling van deeltijds-WW, die het cijfer kunstmatig laag hield.

Uit de cijfers van CBS blijkt dat de uitzendbranche in die periode echter veel minder mensen aan werk kon helpen. De uitzendkrachten werden zonder pardon als eersten op straat gezet bij het uitbreken van de crisis. Omdat men vaak nog niet voldoende arbeidsverleden had opgebouwd, had men geen recht op een uitkering. Hierdoor bestond er dus in 2008-2009 een relatief grote verborgen werkloosheid, allemaal mensen met hun vaste kosten die plots zonder enig inkomen vallen.

Politiek en bedrijfsleven waren hierdoor geïnspireerd. De arbeidsmarkt moet nog meer geflexibiliseerd worden. De politiek moet voor het bedrijfsleven de arbeidswetgeving zo aanpassen, dat bedrijven optimaal gebruik kunnen maken van uitzendkrachten en ZZP'ers (zelfstandigen zonder personeel). Dan kan het bedrijf beter inspelen op de bewegingen op de markt zonder veel geld te verliezen aan te duur personeel. Moet er meer geproduceerd worden, dan worden er meer ZZP'ers en uitzendkrachten aangetrokken, is er minder vraag naar de producten, dan worden ze op straat gezet. Hiermee ondergraaft men het ontslagrecht en collectieve regelingen zoals CAO en scholingsfondsen. En hoe mensen dan hun huur moeten betalen, dat moeten ze dan maar zelf uitzoeken. Alleen het bedrijfsleven wordt hier beter van.

Voordelen voor het bedrijfsleven

Meer personeel zonder vast contract is niet alleen handig om ze makkelijk te kunnen dumpen als het slecht gaat. Dankzij de flexibiliteit van arbeiders kunnen alle talenten van het personeel worden uitgebuit, en dat allemaal voor hetzelfde geld, zonder er ook maar een cent in te moeten investeren. De ene dag kan men in de bouw terecht, de volgende dag kan men zijn talenten ontplooien in de beveiligingssector. Vandaag wordt men in een slachthuis tewerkgesteld, en morgen mag men datzelfde vlees in de rekken van de supermarkt leggen.

Bovendien verdwijnt de band tussen de werkvloer en de mensen die er werken. Uitzendkrachten krijgen steeds andere collega's, andere werkomgeving, andere baas en andere taken. Er is geen ruimte voor collegialiteit en er kan geen eer meer gehaald worden door goed te worden in je werk. De noodzaak om een inkomen bijeen te sprokkelen is nog de enige motivatie om te werken. En één baan levert vaak niet voldoende op. Dit zijn de ideale personeelsleden. Ze vinden alles wel best, en als ze gaan klagen dan worden ze aan de kant gezet.

Als je een vrij en ongebonden leven leidt, dan is flexwerken ideaal. Maar wie is er in deze wereld vrij en ongebonden? Bijna niemand. Als je een opleiding volgt, als je een huur of hypotheek moet betalen, als je niet je eigen eten verbouwt, als je kinderen hebt, dan is flexwerken alles behalve ideaal. Arbeiders worden door het bedrijfsleven zo ingezet dat het het best uitkomt voor de directeuren en aandeelhouders.

Ontmanteling van de verzorgingsstaat

De flexibilisering van de arbeidsmarkt heeft dus tot gevolgen dat het ontslagrecht, recht op werkloosheidsuitkering, recht op collectieve arbeidsovereenkomsten, sociale bescherming en toegang tot het scholingsfonds steeds verder worden uitgehold. Deze rechten en beschermingen zijn een essentieel onderdeel van onze verzorgingsstaat. Met de uitholling ervan, wordt ook de verzorginsstaat stapsgewijs ontmanteld.

De ontmanteling van de verzorgingsstaat is lang voor de crisis van 2008 in gang gezet. De crisis van de laatste jaren heeft echter een en ander in een stroomversnelling gebracht. Men gebruikt de crisis op de financiële markten als excuus om de doodsteek te geven aan de verzorgingsstaat. Wat is echter die verzorgingsstaat, en is het jammer als die zou verdwijnen? De verzorgingsstaat is een sociaal systeem waarbij de staat primair verantwoordelijk is voor het welzijn van de burgers, bijvoorbeeld door het organiseren van onderwijs, gezondheidszorg, sociale zekerheid en werkgelegenheid. Of iets ingewikkelder: het is een systeem waar de staat verschillende collectieve voorzieningen organiseert.

De ontmanteling van de verzorgingsstaat houdt in dat collectieve voorzieningen helemaal of gedeeltelijk overgedragen worden aan commerciële bedrijven, meestal grote multinationale ondernemingen die eerlijke concurrentie onmogelijk maken. Een groot deel van het openbaar vervoer is geprivatiseerd, de kosten van het onderwijs worden steeds meer afgeschoven naar de individuele "cliënten", telecommunicatie en energiebedrijven zijn niet meer van ons. De overheidsuitgaven worden getemperd door het geld weg te halen bij kwetsbare mensen zoals de bezuinigingen bij de zorg, pensioenen en onderwijs aantonen.

Waar je van de staat misschien wat naïef mag verwachten dat ze een zeker algemeen belang dient bij de organisatie van die collectieve voorzieningen, is dat bij die commerciële bedrijven helemaal niet het geval. Deze ondernemingen hebben maar een ding voor ogen, en dat is winst maken om te kunnen groeien, om steeds meer markt te veroveren. Als er geen geld kan verdiend worden met bepaalde bus- of treinverbindingen, met bepaalde theatervoorstellingen, met het verzorgen van zieke en oude mensen, dan worden ze koelbloedig wegsaneerd. Commerciële bedrijven zullen enkel diensten leveren voor mensen die ervoor grof geld kunnen betalen of als er erg veel vraag voor is.

Opkomen voor collectieve goederen!

Het is dus helemaal niet wenselijk dat onze collectieve voorzieningen zouden worden geregeld door commerciele bedrijven. Hierdoor zullen deze voorzieningen niet meer toegankelijk zijn voor iedereen! Als de directie van TNT drastische reorganisaties doorvoert om de post verder uit de kleden, dan gaat dat ook over ónze post. Wanneer er wordt bezuinigd bij het gemeentelijk vervoerbedrijf, dan zullen dat ónze bussen zijn die niet meer uitrijden. En als de bazen van Viva!zorggroep bepalen dat verpleegkundigen ineens schoonmakers zijn, dan gaat dat over de verzorgers van ónze ouderen.

Als straks de buschauffeurs, de vuilnismannen en -vrouwen, de verpleegkundigen, de schoonmakers of wie dan ook gaat staken, dan komen zij ook in actie voor ónze belangen. Daarom moeten we de acties en vooral de actievoerders ondersteunen, en moeten we kijken hoe we ze kunnen helpen in hun strijd.

Wist je dat:

•Je als oproepkracht werkt en je drie maanden lang in elke week, of minimaal twintig uur per maand werkt, dan ontstaat er een zogeheten 'rechtsvermoeden' van een arbeidsovereenkomst. Dit betekend dat je een vast contract kunt afdwingen bij je baas.

Adviezen om de crisis te overleven

Het zijn zware tijden voor iedereen die geen goed inkomen heeft of geen rijke ouders/huis met zwembad. Aan de korte periode van de welvaartsstaat, waarin minderbedeelden in het rijk gemaakte deel van de aardbol het hoofd boven water konden houden, lijkt in snel tempo een einde te komen. Die welvaartsstaat wordt gesloopt door en voor het bedrijfsleven, geholpen door neoliberale partijen, zoals in dit minderheidskabinet dat overeind gehouden wordt door een volstrekt ondemocratische bende xenofoben.

★ KEES STAD

De tijden worden dus zwaar, zelfs voor eenieder die slechts aanspraak wil doen op voorzieningen die tot voor kort nog redelijk normaal beschikbaar waren, zoals goed onderwijs en buitenschoolse opvang voor je kinderen, betaalbare huisvesting, zorg voor je ouders, openbaar vervoer, buurtvoorzieningen en uitkeringen. Hierbij wat ideeën om de crisis te overleven.

Collectieve voorzieningen verdedigen

Allereerst willen we duidelijk stellen dat de 'verdediging' van ooit verworven voorzieningen in de eerste plaats een collectieve zaak is. Niemand moet in de val trappen – het is nogal in zwang de laatste tijd – om vooral naar individuele oplossingen te zoeken voor gaten die er nu vallen wegens wegvallen van collectieve voorzieningen. Daarmee speel je gekke henkie voor de neoliberalen. Het is nu de tijd om op de bres te springen voor collectieve voorzieningen.

> "Gekke henkie voor de neoliberalen"

Steun dus acties en stakingen die daarop gericht zijn. Steun acties van de vrouwen in de thuiszorg. Voer actie tegen sluiting van bibliotheken (*http://behoudbieb.blogspot.com/, zie rechtsonder een enorme lijst met alle bedreigde biebs in Nederland*). Ondersteun of sluit je aan bij de verschillende bezuinigingsprotesten in de culturele hoek (*je vindt een hele reeks links op http://www.galeriewitteveen.nl/index.php/item/609*). En laat je niet wijs maken dat er geen geld meer is. Er is geld genoeg, het zit bij de rijke bovenlaag en multinationals die steeds minder belasting betalen. Die weten van gekkigheid niet wat ze met hun uitpuilende beurzen aanmoeten.

Crisis bestrijden van onderop

Maar er zijn natuurlijk veel gebieden waar niets gebeurt, geen groep waar je je bij aan zou kunnen sluiten, of in ieder geval niet bij je in de buurt. Het probleem in Nederland is immers dat veel te veel mensen het wanstaltige economische beleid gelaten accepteren (of zondebokken de schuld geven, in plaats van de ware boeven!). En politieke partijen en grote vakbonden zijn doorgaans niet geïnteresseerd in goede effectieve acties, en denken alleen aan leden- of stemmenwinst.

We hoeven ook in die gevallen echter niet bij de pakken neer te zitten. Al met een paar mensen kun je een 'basisgroep' vormen (*http://en.wikipedia.org/wiki/Affinity_group*) en bedenken hoe je je strijd kunt beginnen. Of dat nu op je werk is, in je buurt of rondom een bepaald thema. Dan zal blijken dat je samen veel meer kunt dan je denkt. Je kunt het netwerk naar believen uitbreiden. Voor eventuele hulp, ondersteuning of aansluiting verwijzen we naar adressen op de achterpagina.

Directe verlichting: collectief

Met politieke praat (alleen) is nog nooit iemand daadwerkelijk geholpen. Het is ook goed om te zoeken naar manieren om samen tijdelijke voorzieningen te organiseren om noden te lenigen. Dat kan op vele gebieden, gebaseerd op wederkerige hulp. Zo kun je allerlei zaken delen met elkaar, of samen aanschaffen (bijvoorbeeld wasmachines, gereedschap) maar ook voedsel (*voorbeeld http://www.vokomokum.nl*), zodat je gezond voedsel kunt blijven eten, en ook nog de lokale bioboer kunt steunen (want die moet natuurlijk ook overleven). Dit model werkt echter ook voor kinderopvang, zorg, boodschappendiensten voor ouderen, et cetera. Dit kan je allemaal samen met je buurtgenoten, collega's of vrienden organiseren. Je kunt ook voor velen tegelijk gaan koken, en het eten tegen kostprijs of gratis aanbieden. Toen de crisis in 2001 in Argentinië toesloeg, ontstonden overal gaarkeukens. In Barcelona heeft de groep Yomango buurtdiners verzorgd, gemaakt van ingrediënten die iedereen kwam brengen (uit moestuinen, 'geskipped' of gecollectiviseerd uit supermarktketens).

Nu zal je voor dit soort zaken, bijvoorbeeld als je voor een grotere groep in je buurt wilt kunnen koken, al snel een gemeenschappelijke ruimte nodig hebben. Vroeger waren die ruimtes er in de vorm van buurtvoorzieningen of gemeenschapsruimtes van woningbouwverenigingen.
Die zijn voor een groot deel weggeprivatiseerd of vercommercialiseerd (dus alleen voor veel geld te huur). Tegelijkertijd staan er veel ruimtes leeg, met name kantoorruimtes. Die kan je dus samen opeisen (en verdedigen), desnoods toe-eigenen. Toen de kraakbeweging in de jaren '80 van de vorige eeuw op z'n hoogtepunt was, ontstond op veel plaatsen een hele infrastructuur aan drukkerijen, cafés, theaters, scholen, gereedschapsuitleen en zelfs bioscopen waar alles tegen onkosten of gratis aangeboden werd. Er zijn hier trouwens nog veel overblijfselen van, bijvoorbeeld menig poppodium. En voor zover deze niet volledig verypupt zijn, zullen ze vaak bij een nieuwe opstandige golf met plezier hulp bieden.

.... en individueel

Zelfs al zou alles wat hierboven beschreven staat op rolletjes lopen, dan nog moet je je eigen persoonlijke uitgaven kunnen bekostigen. Dat valt niet mee als je geen of onvoldoende werk/inkomen hebt. Natuurlijk zijn er veel manieren om af en toe wat bij te verdienen of het geld 'te halen waar het zit'. Deze overheid pakt structureel geld van de armen, en geeft het aan de rijken. Van hen hoef je niet te verwachten dat je wat (terug)krijgt, dus zal je je het voorlopig zelf moeten halen. Er zijn van die momenten dat ook dit collectief gebeurt. De plotselinge uitbarsting van woede tegen politiegeweld in Engeland in augustus, was zo'n moment. Die liet echter ook zien dat mensen dan vaak blind tekeer gaan tegen hun eigen omgeving en geen onderscheid maken tussen bezit van welgestelden en van lotgenoten. Plunderen moet natuurlijk ook 'verantwoord' gebeuren: alleen bij winkelketens of van rijken en zonder onnodig geweld. Solidariteit is wezenlijk, juist bij dit soort gebeurtenissen, en is het directe tegengif tegen het individuele 'ieder voor zich' model van de neoliberalen.

Het mooiste is natuurlijk een daadwerkelijke (politieke) opstand, waarbij de machts- en bezitsverhoudingen geheel op z'n kop gezet worden. Zelfs in Nederland komen die met de nodige regelmaat voor (van het pachtersoproer in de 18e eeuw tot het Jordaanoproer in 1934 of de krakersrellen in de jaren '70/80 van de 20e eeuw).

Opstand 2.0

Dit soort woelige tijden zullen binnenkort ook in Nederland weer aanbreken. En sneller dan je misschien gelooft. Denk maar niet dat deze crisis tot Griekenland, Portugal of Ierland beperkt zal blijven. De 'bellen' overtollig kapitaal die rendement op investering en speculatie zoeken, grazen dan vrolijk verder naar de volgende lucratieve economie die ze kunnen plunderen. Wie een paar jaar geleden had voorspeld dat het IMF in landen van de EU 'orde op zaken' zou mogen stellen, was voor gek verklaard. Dat gebeurde toch alleen met Derde Wereld-landen? Vergeet het, nu zijn we allemaal de klos, en wordt ons allemaal de rekening gepresenteerd van de zogenaamde redding van de economie door onze regeringen. In plaats van met een beschuldigende vinger te wijzen naar de Griekse bevolking kunnen we dus beter van het verzet in die landen (en de Grieken!) leren.

Voor echte opstand en oproer, wil die politiek in ons voordeel verlopen en niet na een korte periode van woede uitmonden in meer repressie en rechtse machtswinst, zijn politieke en materiële voorbereidingen nodig. Veel linkse structuren die in de jaren '80 nog bestonden, zijn verpieterd, verdwenen of opgeslokt door de machthebbers. Ook zijn er nu hele nieuwe generaties die weinig of geen ervaring hebben met actievoeren en verweer tegen de politie, en is de repressie flink toegenomen. Dat betekent alleen maar dat er beter georganiseerd en voorbereid moet worden om de slag weer aan te kunnen gaan.

Alle structuren die je nu opbouwt, hoef je dan niet meer te ontwikkelen. Mensen in de buurt hebben elkaar dan al leren kennen, en zullen elkaar beter ondersteunen dan wanneer dat alles ter plekke 'spontaan' moet gebeuren. Er is natuurlijk veel dat bij politieke strijd komt kijken dat alleen in de praktijk geleerd kan worden, en dus heeft het niet zoveel zin hier alle tips & tricks van het betere actievoeren weer te geven. Toch heeft het zin om verhalen over vergelijkbare situaties elders of in het verleden op te halen en zaken te bespreken.

Verder zijn er een hoop materiële dingen nodig als de vlam daadwerkelijk in de pan vliegt en die je beter vooraf in huis kan hebben: van spandoekstof en verf, tot gasmaskers, megafoons, stencilmachines (ga er maar vanuit dat de elektriciteit het af laat weten), medische apparatuur, werkhandschoenen (om traangasgranaten terug te gooien, die krengen worden gloeiend heet), gereedschap om de straat te barricaderen, noem maar op. Nu kun je deze zaken misschien nog goedkoop op de kop tikken. Als de stront straks aan de knikker is, is het te laat en worden ze verboden. Bovendien kun je niet genoeg van dit soort spullen hebben, des te moeilijker is het voor de autoriteiten om ze allemaal in beslag te nemen bij invallen.

Of toch de apocalyps?

Afhankelijk van hoe apocalyptisch je bent, kan dit verhaal

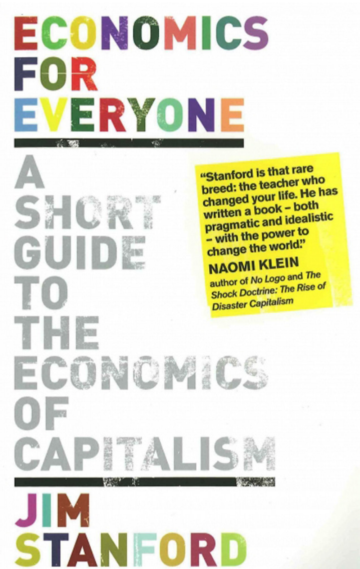

nog veel verder gesponnen worden. Misschien zakt het systeem binnenkort wel geheel door z'n hoeven, zoals sommigen denken, en vallen ook de meest basale voorzieningen uit. Dan moet je dus rekening houden met een periode waarin de elektriciteit, verwarming, internet, winkels, geldautomaten et cetera niet meer functioneren en we zo goed en kwaad als het gaat deze zaken voor onszelf, onze naasten en buurtgenoten overeind moeten houden. Maar ach, als dat ons definitief kan afhelpen van staat en kapitaal, hebben we dat er wel voor over, toch?

Dat zou betekenen dat we plotseling zaken moeten gaan verzorgen waar de meeste Nederlanders geen flauw benul meer van hebben. De meeste nieuwe woningen hebben niet eens meer een schoorsteen waar je in geval van nood een – uit een oude butagasfles gefabriceerde – allesbrander op aan zou kunnen sluiten. Brood bakken in de magnetron zal ook niet gaan, buurman. Bovendien, waar haal je meel vandaan als zelfs de Dirk om de hoek al leeggeplunderd is en voorlopig niet bevoorraad wordt? Juist de krakers en andere Do It Yourself-ers en migranten die armoede gewend zijn, zouden ineens de experts van de buurt zijn. Ook in dat geval komt het dus uiteindelijk goed.

Aan de slag dus en bedenk: nee heb je, ja kun je krijgen!

BEELD: BANKSY

Economics for everyone

Het valt niet mee om begrijpelijke informatie te vinden over het economische systeem waarin we leven. Vreemd eigenlijk, want het is alomtegenwoordig en vaak doorslaggevend voor allerlei keuzes die we moeten maken. Bovendien maken politici en ondernemers je er van alles over wijs. Alsof je als klein kind de straat op wordt gestuurd, zonder dat je iets af weet van het verkeer en verkeersregels.

Vroeger waren er meer pogingen tot al dan niet kritische handboeken over economie voor 'de gewone mens' of 'voor beginners'. vakbonden en politieke partijen deden toen ook meer aan 'scholing' van hun leden en achterban. Dit terwijl dat met het ingewikkelder en onoverzichtelijker worden van economische processen harder nodig lijkt dan ooit, is er in het Nederlandse taalgebied nauwelijks meer iets dergelijks te vinden.

Als we andere talen erbij nemen, met alle nadelen van dien voor de toegankelijkheid, is het al snel beter. Begrijpelijk en kritisch is bijvoorbeeld "Economics For Everyone (A Short Guide To The Economics of Capitalism)". Dit boek is geschreven door Jim Stanford, die als econoom werkzaam is voor de Canadese Bond van Arbeiders in de Automobielindustrie. Het boek gaat gepaard met een handige website met meer uitleg en nieuws (*www.economicsforeveryone.com*). Op die website kun je ook een dertiendelige cursus vinden, waarmee leesgroepen op een gestructureerde manier door het boek en de materie kunnen gaan.

Het boek is niet echt voor de allereerste beginners geschreven. Het is gericht op mensen die bij bonden actief zijn, of als student behoefte hebben aan kritisch tegenwicht tegen de prietpraat die ons doorgaans over economie verkocht wordt.

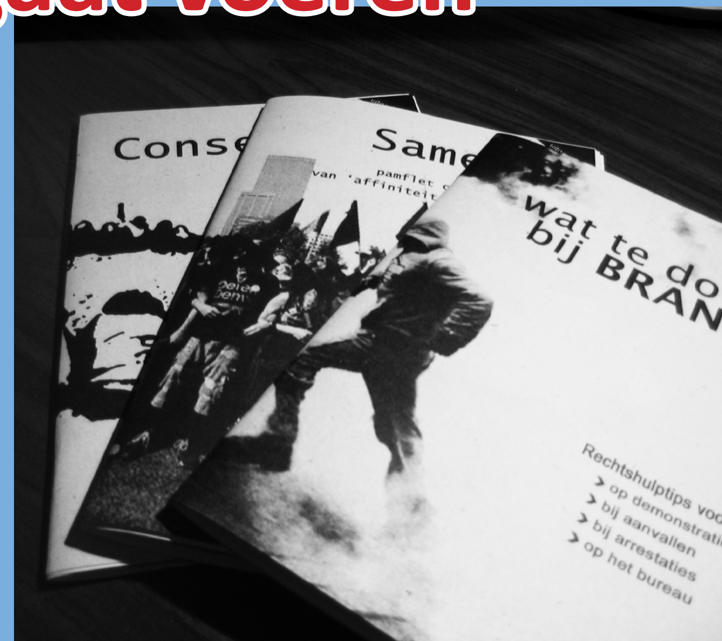
Economics for everyone

Jim Stanford

ISBN: 9780745327501
Uitgever: Pluto Press (2008)

Drie handige brochures voor als je actie gaat voeren

De Anarchistische Groep Nijmegen (AGN) heeft een drietal handige brochures uitgebracht, over zaken die voor actievoeren en actievoerders van groot belang zijn. In de eerste **"Wat te doen bij brand"** wordt uitgelegd hoe je om kunt gaan met politiegeweld. Het boekje bevat tips over wat te doen bij arrestatie, wat formeel je rechten zijn, en wat de handigste gedragslijn is als je wordt opgepakt. Belangrijkste tip: *"Verklaar niets! Je hebt het recht om niet mee te werken aan je eigen veroordeling. Maak hier gebruik van! [...] Op deze manier voorkom je dat je (per ongeluk) belastende dingen over jezelf of anderen verklaart."* Eveneens bevat de brochure een handige reeks informatieve links.

Brochures te downloaden en bestellen via www.anarchistischegroepnijmegen.nl

De tweede brochure heet, "Samen" en gaat over het vormen van affiniteitsgroepen. Daarmee worden groepen bedoeld die je als actievoerder vormt om bijvoorbeeld samen naar een demonstratie te gaan en elkaar te steunen tijdens de actie. In de brochure wordt het belang benadrukt van goed van te voren te bespreken wat je samen wilt doen, hoe ver je wilt gaan, hoe je tijdens de actie dingen beslist en overlegt, en hoe je achteraf dingen verwerkt, bespreekt, evalueert. Daarbij wordt met nadruk ook gewezen op het belang van emotionele ondersteuning en van kalm blijven, juist ook als paniek een voor de hand liggende reactie is. De tekst bevat een mooie begrippenlijst, met als eerste "Alcohol" en als laatste "Stille". Wat daarbij staat, mag je zelf gaan lezen.

De laatste in de reeeks heet "Consensus", en bespreekt de vorm van besluitvorming die deze naam draagt. Het gaat om beslissen op een zodanige manier dat iedereen kan leven met de uitkomst van het proces. Er wordt niet gedacht in termen van meerderheid en minderheid, er wordt gezocht naar een werkelijk gezamenlijk besluit, zonder verliezers. De tekst heeft oog voor de problemen die hier kunnen ontstaan, en geeft tips hoe je ermee om kunt gaan. En wat je kunt doen bij diepere conflicten die het nemen van een gezamenlijke beslissing kunnen bemoeilijken. Ook wordt er aandacht besteed aan wanneer de consensus-werkwijze misschien maar beter niet gehanteerd kan worden. De waarde van het consensusmodel is volgens de auteur van de brochure: het creëren van werkelijke gemeenschappelijkheid op een niet-hiërarchische basis.

Alle drie de brochures zijn uitgebracht door de AGN, in samenwerking met de Vrije Bond en zijn gratis te downloaden of op hun website waar je ze ook kunt bestellen tegen een kleine bijdrage.

'De shockdoctrine'

Politieke en economische shocktherapie

Een jaar voor de financiële crisis van 2008 publiceerde Naomi Klein het boek De shockdoctrine. Volgens Jeroen Vanhandsaeme is het boek nog altijd onmisbaar om de huidige ontwikkelingen in de politieke economie te begrijpen. Deze recensie is gebaseerd op een artikel van zijn hand voor Buiten de Orde (zomernummer van 2011).

Naomi Klein beschrijft de recente economische geschiedenis in haar boek 'De shockdoctrine' vanuit een voor het grote publiek vaak 'nieuwe' invalshoek. Ze vertrekt vanuit *'shock and awe'*, een concept dat in rechtse kringen is ontwikkeld en dat een reeks pressiegroepen, wetenschappers en politici als leidraad hebben gebruikt om de realiteit vorm te geven.

'Shock and awe' wil zeggen: gebeurtenissen die leiden tot angst, gevaar en vernietiging die onbegrijpelijk zijn voor de bevolking als geheel, specifieke elementen/sectoren van de vijandelijke samenleving of voor de leiders daarvan. In de vorm van tornado's, orkanen, aardbevingen, overstromingen, oncontroleerbare branden, hongersnood en ziekte kan de natuur 'shock and awe' teweegbrengen.'

De gebeurtenissen die 'shock and awe' veroorzaken kunnen verschillende oorsprongen hebben, zo betoogt Klein. Aan de hand van veel voorbeelden illustreert ze hoe natuurlijke schokken zoals de tsunami in Indonesië of de orkaan Katrina in New Orleans, oorlog en geweld zoals in Chili en Irak en een financiële schok zoals tijdens de Aziatische crisis van 1993 kunnen leiden tot het hardhandig doordrukken van radicale hervormingen in het voordeel van het kapitalisme.

Milton Friedman wordt als een van de ideologen van de shockdoctrine vaak besproken en geciteerd: *"Alleen een crisis – echt of denkbeeldig – leidt tot werkelijke verandering. Wanneer een crisis zich voordoet, hangen de acties die worden ondernomen af van de ideeën die voorhanden zijn. Naar mijn mening is onze fundamentele functie deze: alternatieven ontwikkelen voor bestaand beleid, ze levend en beschikbaar houden totdat het politiek onmogelijke politiek onvermijdelijk wordt."*

Hoewel dit boek alweer van 2007 dateert, is het nog erg actueel. De schuldencrisis biedt de verschillende Europese regeringen de uitgelezen kans om onder het mom van bezuinigingen de verzorgingsstaat uit te kleden en allerlei collectieve voorzieningen in de uitverkoop te doen.

De shockdoctrine: de opkomst van rampenkapitalisme

Naomi Klein

ISBN: 978-90-445-1573-2
Uitgever: De Geus (2009)

Agenda

Zie ook agenda's: actie en kraken:
• squat.net/radar

Globalisering/economie:
• www.globalinfo.nl/content/view/94

En de Aktie Agenda:
• www.aktieagenda.nl

2011

2DH5-FESTIVAL

18,19,20 november 2011 in Amsterdam (Overtoom 301,1054 HW Amsterdam)

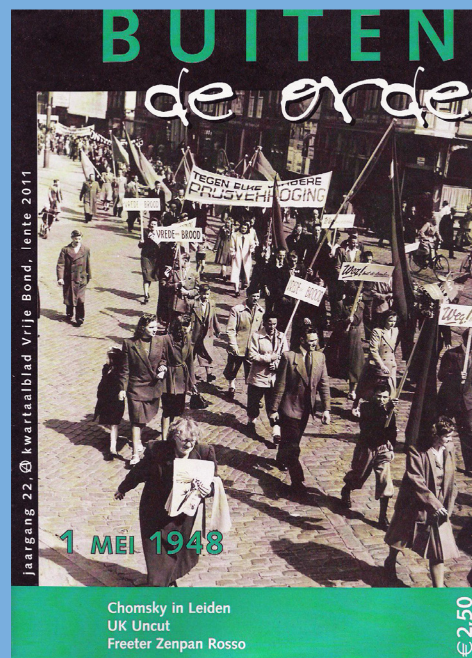
Meer info: 2dh5.nl

KLASSE! LINKSRADICALE ONDOGMATISCHE KRANT VOOR KRITISCHE LEZERS

www.klasse-krant.nl/

BUITEN DE ORDE KWARTAALBLAD VAN DE VRIJE BOND

Informatie, losse nummers etc. www.vrijebond.nl/buitendenorde

DE VRIJE BOND ANARCHISTISCHE ZELFORGANISATIE

vrije bond
anarchistische zelforganisatie

Postbus 16521
1001 RA, Amsterdam
Tel: 085-8778958
www.vrijebond.nl
vrijebond@buitendeorde.nl

Er zijn tientallen (vrij)plaatsen waar alternatieve cultuur en politieke bedreven wordt zonder dat de commercie de pret komtbederven.Eenoverzichtistevindenop:www.radar.squat.net. De lijsten hieronder zijn een nogal willekeurige selectie.

Landelijke organisaties

Vrije Bond - Anarchistische Zelforganisatie

www.vrijebond.nl
vrijebond@buitendeorde.nl

Doorbraak

www.doorbraak.eu
doorbraak@doorbraak.eu

Anarcho Syndicalistische Bond

www.anarcho-syndicalisme.nl
contact@anarcho-syndicalisme.nl

Lokale organisaties

Anarchistische Groep Nijmegen

www.anarchistischegroep nijmegen.nl / agn@riseup.net

Zaanse Anarchistische Groep

Bezoek adres: Anarchistische bibliotheek Zaandam

Mauvestraat 162, Zaandam
Alleen op zondag van 13:00 uur tot 18:00

www.agzaanstreek.wordpress.com
agzaanstreek@gmail.com

Anarchistische Groep Amsterdam

Bezoek adres: Anarchistische bibliotheek

Eerste Schinkelstr 14-16,
Amsterdam
Alleen op zaterdag van 14:00 tot 18:00

www.agamsterdam.wordpress.com / agamsterdam@yahoo.com

Anarchistische Anti-deportatie Groep Utrecht

www.aagu.nl / info@aagu.nl

Lokale initiatieven

De Mallemoere
Politiek, anarchistisch, veganistisch en activistisch eetcafe.

Oude Velperweg 36, Arnhem
Eerste en derde zondag van de maand vanaf 17:00 tot 22:00 uur

www.mallemoere.nl

Huize Spoorloos
Weggeefwinkel, concertzaal, voedselbank, eetcafe in Emmen.

Wilhelminastraat 33, Emmen

www.huizespoorloos.org
huizespoorloos@gmail.com

Knoflook
Weggeefwinkel en actie kantine

Havendijk 3, Den Bosch
Vrijdag eetcafe vanaf 19:00

De Coevoet
Bentheimerstraat 54, Coevorden

www.coevoet.nl
info@coevoet.nl

De Grote Broek
Politiek eetcafe, concertzaal, info en filmavonden

Van Broeckhuysenstr 46,
Tweede Walstr 21, Nijmegen

www.grotebroek.nl
info@grotebroek.nl

ACU
politiek cultureel centrum
Voorstraat 71, Utrecht

www.acu.nl

Anarchistische Bibliotheek Den Haag
Spijkermakersstraat 116 t/m 140,
Den Haag
Maandag van 16.00 tot 19.00

www.ak070.wordpress.com

Autonoom Centrum Den Haag
Willem van Outhoornstraat 17,
Den Haag

www.acdenhaag.wordpress.com
acdenhaag@riseup.net

De Binnenpret
Eetcafe MKZ, concertzaal OCCII, infokafe Bollox

Eerste Schinkelstraat 14-16 ,
Amsterdam

www.binnenpret.org

Studenten

Kritische Studenten Utrecht

www.kritischestudentenutrecht.wordpress.com
kritischestudentenutrecht@gmail.com

Kritische Studenten Nijmegen / Arnhem

www.ksnijmegenarnhem.wordpress.com / ksna@riseup.net

Feminisme

Dolle Mollies
anarcha-feministische vrouwen groep

www.dollemollies.puscii.nl
dollemollies@puscii.nl

Verder...

WAAROM DEZE KRANT EN HOE NU VERDER?

Naar aanleiding van Prinsjesdag brengen Klasse! en de Vrije Bond een gratis crisiskrant uit. In de media is geen ruimte voor een werkelijk kritisch geluid tegen de financiële crisis, de bezuinigingen en het politiek fallisement waar Nederland en Europa zich in bevinden. Er wordt ons voorgehouden dat de crisis enkel een gevolg is van gekke financiële constructies in plaats van dat het een essentieel onderdeel is van het kapitalisme.

Dat er bezuinigd moet worden staat in de media niet ter discussie, de vraag lijkt alleen maar te gaan over hoeveel geld er waar gehaald moet worden. Om deze reden hebben we besloten om een eigen krant te drukken, speciaal gewijd aan de crisis, de bezuinigingen en om een optie te bieden dat we het ook niet hoeven te slikken. In deze krant zullen informatie, analyses en opiniestukken over de krisis staan die je bijna nergens anders hoort.

Deze krant wordt in meer dan dertig steden en dorpen verspreid. Begonnen tijdens de manifestatie van 19 september in Den Haag en op woensdag 21 september staan we op stations in heel het land.

9 oktober houdt de Vrije Bond een tweede crisisoverleg. Tijdens dit overleg zullen we de reacties die we op de krant hebben gehad bespreken, en beraden we ons over volgende stappen die we in de strijd tegen bezuinigingen kunnen zetten.

Deze bijeenkomst is in eerste plaats gericht op leden van de Vrije Bond, maar staat ook open voor iedereen die samen met de Vrije Bond de strijd tegen de sociale afbraak en voor een andere socialere samenleving willen aangaan (14:00 tot 17:00 in Kargadoor, Oude Gracht 36, 3511 AP, Utrecht).

Voor vragen, informatie of een stapel krantjes om mee te verspreiden, mail naar vrijebond@buitendeorde.nl.

Betere Boekhandel

De Rooie Rat
Oudegracht 65, Utrecht

www.rooierat.nl
rooierat@rooierat.nl

Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam

www.sjakoo.nl

Nieuws en analyse

www.globalinfo.nl
www.doorbraak.eu
www.indymedia.nl
peterstormschrijft.wordpress.com

www.libcom.org
www.prole.info
www.occupiedlondon.org

België

Anarchistische Kollektief Gent

www.ak-gent.tk
anarchistischkollektief@riseup.net

Anarchistische Infotheek Gent
Annonciadenstraat 16, Gent

woensdag van 14:00 tot 18:00
zaterdag van 14:00 tot 17:00

www.anarchie.be/infotheek

Acrata / Anarchistische bibliotheek

Groot Eilandstraat 32, Brussel

www.acrata.be / acrata@post.com

